Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШОАТТА, 9 август, 1975 шу, • № 95 (5166). • Мах 2 кеп.

Укх деношка Грозне «Юбилейный» яха кооперативни цIа хьалдеча моттиге вIашагIкхийттар дуккхача гIишлошъеча организацей каменщикаш. Нохч - ГIалгIай гIишлошъеча управленен гIишлошъечен промстройматериалийн болхлой профсоюза обкомой «1975 шера дикагIвола каменщик» яха цIи яккхара вIаштIехьъяьккхача конкурсе дакъа лаца баьхка бар уж.

СУРТА ТIА: каменщикий конкурсе котбаьннараш М. Коваленкои П. Бекаеви.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ГIишлошъечун Дена хетаяь материалаш еша 3-ча оагIо тIа.

ГIИШЛОШЪЕРИЙ БЕХКТОКХАМЕ ДЕКХАР

Нийслаг1ча пятилетка тIеххьарча шера задании пхе шера плани ханал хьалха кхоачаш а еш, КПСС XXV съезда сийленца накъабахара доккхий социалистически декхараш тIайийцад Нохч-ГIалгIай республикерча гIишлошъераша. Парте аргIанарча съезда сийна къахьегама вахте а этта шерра социалистически яхь йоаржаяьй гIишлошъераша паччахьалкхен плани тIайийца социалистически декхараши толамца кхоачашдара. Царех дуккхачар шоай торонехи кхоачамехи бизза пайда а ийбеш, балха юкъеккхуxь яхье хьалха латтарий дикагIйола опыти методаши.

Пятилетка тIеххьарча шера шоай къахьегам иштта кхетамца вIаштIехьа а баьккха къахьегарех ба Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене СпецСМУ гIишлошъераш. Цар бизза пайда ийбу шоай торонехи кхоачамехи, шерра дIайовзийт социалистически, яхье хьалха латтача бригадий, участкай дикагIйола опыт, балха ханах, гIишлошъеча техникахи механизмехи кхетамца пайда эц, социалистически яхьа керд-керда формаш юкъеккхуxь, биззача низаца болх бара аьттув болча гIишлон объекташка шин сменагIа болх байт. Иштта дика шоай болх вIаштIехьа а баьккха хьинаре къахьегарах гIишлон - монтажни балхаш дара ворхI бетта план 108 процент кхоачаш а еш, соахкарча 7 беттаца нийслича даь гIишлон балхаш 26 процент дукхагIа да. Паччахьалкхен планал совгIа укх шера цар чакхдаьхад 114 эзар сома маьха гIишлон - монтажни балхаш.

Иштта дика шоай къахьегам вIаштIехьбаьккхаб «Грознефтехимремонтстрой» треста гIишлошъераша. Цу треста чу мел йоагIача гIишлон-монтажни управленеи ремонтни гIишлошъеча управленеи коллективаша тIеххкоачашъяьй ворхI бетта паччахьалкхен план. Цудухьа еррига трест хьайийцача цо планал совгIа кхоачашдаьд 924 эзар сома гIишлони ремонтини балхаш. Пятилетка тIеххьарча шера плани тIайийца социалистически декхараши иштта толамца кхоачашдеш я «Чечингазстрой» трестен «Чечениигушводстрой» гIишлошъеча управленеи коллективаш. Цар шинне ворхI бетта заданел совгIа даьд 465 сома гIишлон-монтажни балхаш.

Цхьабакъда, республикерча дуккхача гIишлошъеча организацеша эсала бу гIишлош хьалъяра болх. Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управленера шин гIишлон-монтажни управлене мара кхоачашъяьяц паччахьалкхен план. Цудухьа еррига управлени хьайийцача ворхI бетта задани 77 процент мара кхоачашъяьяц цо. ТIадисл паччахьалкхен декхар 7358 эзар сома да. Цу управлене къаьстта эсала болх беш я паччахьалкхен план 32 процент кхоачашъяь СМУ-2, хIаране шийн задани 65 процент кхоачашъяь СМУ-4, СМУ-5 коллективаш, кхыбараш.

Паччахьалкхен план 98 процент мара кхоачашъяьяц «Чечингсельстрой» треста гIишлошъераша. ХIаьта соахка 7 бетта даьрел 3 процент кIезигагIа да цар укх шера цу юкъа даь балхаш. Царна тIадисад 224, эзар сома паччахьалкхен декхар. Иштта цар а кхыча гIишлошъеча организацеша а гIишлош хьалъяра болх эсала барах республикерча гIишлошъераша ворхI бетта план 93 процент мара кхоачашъяьяц. Паччахьалкхен планагIа де лаьрхIа хиннарех ца деш дисад 9114 эзар сома гIишлон балхаш.

ГIишлошъеча организацей декхар да къахьегама прогрессивни методаш, дикагIйола опыти технологии производствана юкъейоалаяр, къахьегам Iилман ларда тIа вIаштIехьбаккхар. Вай мехка цIи хезача гIишлошъечун Злобина методах къа а хьегаш цу даькъе йоккха опыт йолаш я республикера цхьайола бригадаш. Цар опыт шерра дIайовзийта еза гIишлошъеча бригадашта. Къахьегамен производственни дисциплина телхаерашца, бахха тIа брак ерашца цIени къовсам лоаттабе беза. ГIишлош хьалъеча шин сменагIа болх а байташ, бизза пайда эца беза балха ханахи гIишлошъеча техникахи. Халача, култашца деча балхашта механизаци яр, болхлошта аккордно-премиальни алапи телар боккхача лоархIаме да болх ритмичо дIабахийтара.

ГIишлошъерий болх тIа-тIа дикагIа дIабахийтара боккха бехктоккхам тIалатт заказчикашта. Цар бехкагIа эсала пайда ийбу цхьайолча гIишлошъеча организацеша шоашта дIахьожаьча капиталовложенеех. Заказчикаша кхоачашданза даргдоаца декхар да гIишлошъерашта ханнахьа финансировани елга, гIишлош хьалъеча оборудовани Iалашъелга, гIишлош хьалъе еза мотпигаш кийчъелга, проектно-сметни документаци йиллача хана хулийтилга.

Деррига низаш оарцагIа даха деза пятилетка тIеххьарча шера плани пхе шера задании ханал хьалха кхоачаш а еш КПСС XXV съезда сийна тIайийца социалистически декхараш кхоачашдара. Цу даькъе массайолча участкашта, бригадашта, звеношта юкъе шерра яхь йоаржаяр а, цар даьха толамаш хан-хиннахьа дIадовзийтар а профсоюзни организацей сийлен декхар да. ДуккагIа хилийта еза Злобина методах къахьега хозрасчетни бригадаш, тIагIертта къовсам лоаттабе беза кхомбара тIехьа.

Республикерча гIишлошъерий болх тIа-тIа дикагIа дIабахийтара цIенхашта тоабе беза партийни организацеша гIишлошъерашта юкъе бу политически, организаторски, кхетама болх. ХIара коллективана хьалхашка латта декхараш дIадовзийта деза. Шоай керттера декхар лархIа деза цар бIарччача шера гIишлошъераша ударни хьисапе къахьегаргдола гIулакх вIаштIехьдаккхар, коммунистий авангардни лоархIам лакхбар, план кхоачашъяра бола кулгалхой бехктокхам айбар.

ГIишлошъеча нийслу кхоачамбоацараш цIендаь дIадахар, ше тIайийца доккхий декхараш толамца кхоачашдар хIара коллектива сийлен декхар да. ГIишлошъеча организацей цхьаккха коллектив хила йиш яц укх шера задании пхе шера плани кхоачаш ца еш.

ПХЕ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Нийслаг1ча пятилетка тIеххьарча шера задании пхе шера плани ханал хьалха кхоачаш а еш КПСС XXV съезда сийленца накъабахара шерра социалистически яхь йоаржаяьй СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически комбината химикаша. Яхье баьннараша бизза пайда ийбу шоай торонехи кхоачамехи. Цудухьа хIанзлехьа гучаювлаш я пхе шера задани кхоачашъяь производствашн цехаши. Царна юкъе хьалха латтачарех я полиэтилен арахецача производства коллектив. Товарни продукци арахецара пхе шера план 6 августа кхоачашъяьй цо. Ер шу чакхдалалехьа тIайоагIача пятилетка чотах арахецаргда 8300 совгIа тонн полиэтилен.

Уж къахьегама толамаш доахача къаьстта дика болх а беш социалистически яхье хьалха латташ хиларца белгалбаьнна ба Козлов Юрий Павловича кулгалдеча № 131 йолча цеха химикаши Чингариев Заинды Хусейновичь керте латтача № 132 йолча цеха коллективи.

А. ТЕТЕРЕВА,
тха штате йоаца корр.

КПСС ЦК ПОЛИТБЮРО, СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕИ СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

ЕВРОПЕ КХЕРАМЗЛЕИ ЦХЬАНА КЪАХЬЕГИЛГЕИ ХИЛИЙТАРА ЯЬЧА СОВЕЩАНЕ ИТОГЕХ

Европе кхерамзлеи цхьана къахьегилгеи хилийтара яьча Совещане итогашка а хьежа КПСС ЦК Политбюрос, СССР Лакхехьарча Совета Президиумой СССР Министрий Советой белгалду, историе чухь ше санна кхы ца хинна 33 европейски паччахьалкхений, США, Канада кулгалду деятелаш вIашагIкхетар дунеи халкъашта юкъе Iалаьмате боккха лоархIам бола событи а хинна дIаоттар. Цо дIайолайир кхохкам кIаьдбара кердача хан-юкъа юхьиг, тайп-тайпара общественни строй йола паччахьалкхенаш машаре цхьана яхара принципаш дIачIоагIъеча а цхьатарра бокъонаш йолаш цхьанакъахьегара отношенеш лертIаяхара а накъ тIа баьккха лоархIаме гIа хилар.

Социалистически содружества мехкий инициативагIа, Европа мехкаша, иштта США-и Канадан хьаллаьца йолча паччахьалкхений Европа юкъарча совещане коллективно йир дунеи шоллагIча тIема низа яргйоаца политически итог, бакъдир низа позицеш тIареи «шийлача тIемен» политика тIехьале йоацаши зенеи хилар. Цунца цхьана вай ханара керттера декхар—халкъий машари кхерамзлеи чIоагIъелга къоастадара керда торонаш хьайийлар цо.

БIаь шерашка цIий Iоухийташ тIемаш даь арена хиннача, шиъ дунеи тIом лайнача Европа хIанз торжественно дIакхайкаю паччахьалкхенашта юкъерча отношеней хьаьда оттаяь принципаш, хIаьта из дарца мехкашта юкъера лерттIа, доттагIлен отношенеш дегIаяр шийна ловлга а.

Совещане болх толаме чакхбалар—кIезига халонаш ца эшаеш тIагIертта боккха болх а беш хьахиннар. Совещане итогаш—массанена хетари хьашташи ларде а лувцаш баьча барта сумма я. Идеологеней общественни системаштеи юкъара башхалонаш дIа а ца йоахаш, из барт вай континента дерригача халкъий хьашташа дIадехарашца боагIаш ба. Болаш бац котбаьннараши ийшараши, хIама каракхаьчараши хIама яйнараши. Совещани — из хьаькъала котало, вай планете машари кхерамзлен еза йолаш мел барий аьттув.

Совещани ярах баь барт В. И. Ленина хьаяь а хьабенача берригача исторически накъ тIа Советски паччахьалкхено лораеш а йолча машаре цхьана дахара а дунеи халкъаш цхьана гIулакхаш леладеш хилара а, халкъий машареи кортамукъалени принципаша дIадехачунца боагIаш ба.

КПСС ЦК Политбюрос, СССР Лакхехьарча Совета Президиумой СССР Министрий Советой белгалду, кхохкам кIаьдбара гIулакха Iалаьмате боккха лоархIам болаш хинна, Коммунистически партеи Советски паччахьалкхени арахьарча политика никъ чакхбоаккхача, машара Программа оттаеча а чакхйоаккхача а Леонид Ильич Брежнева юкъе дихьа белгалдаьнна дола дакъа. Де дерхIачоа тIаберзабаьи лаьтта машар хилийтара йоакхо яра тIаберзабаьи кIаьд ца луш цо баь болх боккха лоархIам болаш хилар. Европа юкъара совещани гулъяра а цо толам баккхара а. Вай парте, советски халкъо боккха мах бу цу хьинарерча ше ца кховеш баьча балха, хIаьта Хельсинке совещане Л. И. Брежнева даь къамаьл дизза къоабал а ду.

Совещане хьаелл Европе машари кхерамзлеи дикка чIоагIъяра торонаш. Цига даькъа лаьцараша барт баь паччахьалкхенашта юкъерча отношеней принципаш гIулакх де дезаш я европейски халкъашта юкъерча отношенешта юкъера агрессии моллагIа тайпа низ белгеи дIадоаккхаргдола тешаме лард йоллара. Паччахьалкхенашта юкъерча шиш оагIонцарча договорашта хьалха юкъе йихьаь хинна юридически низ бола йоагIаш йола положенеши тIеххьарча шерашка Советски Союзаи Франценеи, ФРГ, США, Великобританеи, Италеиа, Канада, хIаьта иштта кхыча мехкашта юкъе кулгаш яздаь кхыдола документаши бекъду цар.

Совещане юххерча акта тIа хьакхайкаяь йола, паччахьалкхенаш суверенни цхьатарра хилареи цар суверенни бокъонийн, шоай политически, социальни, экономически культурни системаш паргIата хьахаржа а дегIайоалае а йиш хилара суверенни бокъонаш юкъе а хьош, низ е низаца кхерам тувсилга юкъе ца доаладара, доазонаш толхаде йиш ца хилара паччахьалкхений территориальни бIарччала, къовсамаш машаре къестадара, чурча гIулакхашта вIаши юкъе ца гIертара, сага бокъонаши керттера паргIатонаши лархIар, цхьатарра бокъонаши лархIар, шоай кхелага шоаш хьажаръо хилара паччахьалкхенашта юкъе цхьана къахьегара а дунеи халкъашта юкъерча бокъонагIа тIайийца декхараш цIена кхоачашдара принципаш гIо де дезаш я вIаши тешам болара, хIара мохк паргIата кхычох тийша боацаши машареи дегIабара тешам болара хьал континента хьадара.

Европе машари кхерамзлен чIоагIъяра лоархIаме хIама а хинна дIаотта дезаш да, геразаща кийчдаь къовсамаш хьахилара кхерам кIезигбара тIалерзадаь дола вIаши тешаш хилар чIоагIдара барт баь дола гIулакхаш.

Совещане итогаша хьаю экономика, Iилма, техника, гонахьара среда лорадара, экономически балха кхыча сферашка, хIаьта иштта культура, образоване информаце даькъе дIа-юха хувцар, нахa юкъе контакташ хилар санна долча гуманитарни дешашта а европейски паччахьалкхенашта юкъе цхьана къахьегилга дикка шердара а чIоагIдара а предпосылкаш. ХIара мехка законаши традицеши лелайича Европа юкъарча масштабе цхьана къахьегилга дегIадоаладаро гIо дергда Европейски континенте машареи кхерамзлени лард чIоагIъяра, Европа паччахьалкхенашта юкъера халкъашта юкъера дувцар вIаши кхетадар чIоагIдара. Вокх оагIонгахьара, иштта цхьана къахьегилга дегIадаро континента дерригача халкъашта торо лургья шоай карадолча материальнии духовнии рузкъаех сихагIа а дикагIа а пайда эца.

Дунеи халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбалар тIа-тIа дукхагIа хьалдузаш латт хаьддача материальни чулоацамца. Кхохкам кIаьдбалара материализаци яр—Европера машар бокъонца чIоагIен бохабе йиш йоацаши дIаоттабе безаш мел долчун чулоацам ба. Кхетадеш ма - дарра, боккха лоархIам болаш да паччахьалкхенашта юкъерча отношеней нийсен йоагIаш йолеи принципаш дIакхайкаяр. Бакъда кIезигагIа лоархIам болаш дац — хIанзарча дунеи халкъашта юкъерча отношенешка уж чIоагIъяр, практикана юкъе а йоалаяь, цхьанне а толхаде йиш йоаца дунеи халкъашта юкъерча вахара закон царех дар.

КПСС ЦК Политбюрос, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето лелалер совещане дакъа лоацача дерригача мехкаша из барт вахаре чакхбоаккхаргба аьнна хеташ леладу. Советски Союзага диллача, цо из иштта дерг а да.

ДIакхайкаяь принципаши баь барти вахаре дIачакхбахаро Советски Союзагара а машар безача дерригача мехкашкара а дIадехаргда керда низаш тIалохийтилга, машареи кхохкам кIаьдбареи гIулакха долча низаша уттаю халонаши дукхаленаши эшаелга. «Шийлача тIемагара» кхохкам кIаьдбаларга далара, машаре цхьана дахара принципаш бокъонца кхоачашъярга далара гIулакха юкъе вай континента тIа даьча дика мел долчун итог я Европа юкъара совещани. Цунца цхьана из я чIоагIача машара а халкъий вахарера тIом дIабаккхара а накъ тIа Европа дIахо массе а оагIонгахьа дIахьалхашка яхара йола пункт.

ХIанз керттера да политически кхохкам кIаьдбалара тIема кхохкам кIаьдбалар тIатохилга. Цу даькъе хьалхарча аргIанцарча декхарех цаI — цхьанне а кхерамзлена зе а дергдоацаш, Централни Европе тIема низаши тIема герзаши кIезигдара накъаш лахар. Из де деза массанена а пайда а боалаш.

Вай хано керттера дIадехар — тIема герзаш хьаделга кIезигдар, цул тIехьагIа геттара соцадар, массане а дизза герз Iодиллара накъ тIа дIахо дIахьалхашкахьа дахар; европейски лаьтта тIема низаш вIаши духьала лоаттаделга кIезигдар, вIаши духьала латтача тIема блокашта Европа йийкъа хилар эшадарга гIулакх дигар.

Совещане яь решенеш европейнашта боккха лоархIам болаш хинна Iац. Машаре ваха бокъо я вай планета тIарча хIара сага. Кхохкам кIаьдбалар шердала, кIоаргдала, дIадаржа деза дунеи дерригача районашка. Советски Союзо шийн декхар дерхI алхха цу лостамагIа дунеи халкъашта юкъера хьал дегIадара гIо делга.

Лаьтта машар чIоагIбаро дика торонаш лургья дерригача халкъий экономически социальнии прогресс Iалашъяра.

КПСС ЦК Политбюрос, СССР Лакхехьарча Совета Президиумой СССР Министрий Советой еррига партийни советски организацей, дерригача советски наьха терхам тIабохийт Европейски континенте кхохкам кIаьдбалар дIачIоагIдаро а дегIадоаладаро а, мехкаштеи халкъаштеи юкъе цхьана къахьегилга шердаро дIадехар советски экономика, Iилма, культура дIахо дегIайоалаяра, советски наьха коммунистически сакхетам лакхбара коммунизм хьалъяра тIехьа лоаттабеча къовсаме цар хьинар айдара тIадерзадаь кIаьд ца луш къахьегилга хилара.

Советски Союза Коммунистически парте арахьареи чурей политика хьаддан йиззам хьал а лоацаш, советски наха айду шоай хьинар. КПСС XXV съезда керда къахьегама толамаш даьха накъабаха кийчлуш ба уж. Из дарца цар чIоагIъю Коммунистически партии вай социалистически паччахьалкхен тIераяргйоацаш мутIахьа йолча машара, кхерамзлен, халкъий кортамукъален ленински политика лард.

ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ ДУКХАГIА ХИЛИЙТА

Ахка чакхдоалаш латт. Ахкан замалахь хьайбаш лагерашка леладелга чакхдаргда август байча.

Август тIакховчаш малагIа хьокхамаш даьхал республика колхозашеи совхозашеи.

Еррига хьайбай продукташ кийчъелга боагIача боарам тIа да ала йиш яц.

ДIабахача ворхI бетта дулх кийчдара халкъа боахама шера план 48 процент кхоачашъяьй. ДIадахача шера цу хана кийчдаь хиннача боарамца нийсдича 103 процент я из. Соахка кийчдаьчул 500 тонн дукхагIа кийчдаьд дулх, хIаьта а 48 процент кхоачамболаш дац, хIана аьлча ворхI бетта кийчдаь дулх 58 процент хила дезар.

Наурски, Сунженски, Советски, Назрановски, Гудермесски районий боахамашка планагIа кийчде дезачох 34 — 43 процент мара дулх кийчдаьдац. из республике кийчдаьча юкъерча боарамал кIезигагIа да.

Ачхой - Мартановски района «Самашкинский» совхозо шера планагIа 690 тонн дулх дIадала дезача август тIакховчаш 322 тонн мара дIаеннаяц. Грозненски района «Грозненски шурий» совхоз план кхоачашъе кхы а 565 тонн йохка езаш я, хIаьта Ленина цIерагIа колхоз — 598 тонн. Цу колхозо дIабахача ворхI бетта 182 тонн мара дулх цехкадац.

Гудермесски района боахамаша шера планагIа 1430 тонн дулх дохка дезача хIанз а 609 тонн мара ехкаяц. Шу чакхдалале кхы а 821 тонн йохка езаш да района боахамаш. массарел дукхагIа дулх тIадисад «Дружба» совхоза— 335 тонн.

Геттара ледара лел дулх дохкилга «Горагорский» совхозе. Шера планагIа 250 тонн дулх кийчде дезача 45 тонн мара дIаденнадац укхаза.

Наьсарен совхозех паччахьалкхенга дIадала дезачох дукха дулх тIадисад «Назрановский» совхоза: планагIа 340 тонн йохка езача 125 тонн мара ехкаяц. Иштта дукха дулх дIаладанза тIадисад Наурски района Ленина цIерагIча колхоза а. Дулх кийчдара план кхоачашъяра тIехьадус Сунженски района боахамаш а.

Лакхе белгалдаьхача а кхыдолча а боахамашка йолаш йий-те дулх кийчдара шера план кхоачашъяра резерваш? — Я. Цхьан «Горагорский» совхозагара дIа, мел иккха республика колхозаши совхозаши дулх кийчдара шера халкъа боахама план кхоачашъе торонаш йолаш я.

Хьожаргда вай шура кийчъелга миштта лел. Ерригача республике шура кийчъяра шера план 58 процент кхоачашъяьй. Цхьабакъда, дIадахача шера укх хана паччахьалкхенга елхачунца нийсдича из кIезигагIа я.

Паччахьалкхенга шура йохкара хьалха латт Ачхой-Мартановски район — 64 процент, Наурски — 68 процент, Шелковской — 63 процент, Шалински — 66 процент.

Шура кийчъяра тIехьадус Назрановски, Шалински, Грозненски, Надтеречни районий боахамаш.

Ла мегаргдоацаш ледара лел паччахьалкхенга шура йохкилга «Грозненский шурий» совхозе. ДIабахача ворхI бетта шера планагIа йохка езачех ах ехкаяц цу боахамо. Иштта хьал да ЦхьоалагIча мая. Ленина цIерагIча колхозашка.

Фуаш кийчдара шера план ерригача республике 62 процент кхоачашъяьй. БархI районо ханал хьалха кхоачашъяьй фуаш кийчдара халкъа боахама шера планаш.

Дукха фуаш тIадисад Грозненски, Сунженски, Шалински районашта. Грозненски района 1 Мая цIерагIча колхозо план кхоачаш ца яр кхерам эгтаб. Иштача хьала тIа я Шалински района «Кавказ» яха коа тIара оалхазараш леладу фабрика.

Цхьабакъда, республика фуаш кийчдара шера план кхоачашъе торо я, нагахь санна тIатеIIа къахьеге.

Тха лохкара шера план кхоачашъяьй республика, Ачхой-Мартановски, Малгобекски, Наурски, Надтеречни районашта.

Массехк шера вIаштта паччахьалкхенга тха лохкара планаш кхоачаш ца еш хьайоагIа Советски Веденски районаш. Цу районий колхозашка жа леладелга пайдане да е дац хьожаш дош къоастадича бокъахьа дар. Жа дебац. Уж леладора яхаш е дулх а е тха а совдалац.

Пхи бутт бисаб пятилетка тIеххьара шу чакхдала. Из кIезига ха яц. Хьайбай продукташ кийчъяра план кхоачашъелга Iалашде йиш я цу хана чухь.

Х. МАХИТАРОВ,
юрта боахама министерства воккхагIвола экономист.

МАШАРИ КХЕРАМЗЛЕИ ЧIОАГIЛУРГЬЯ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕН КЪАХЬЕГАМХОША ДЕГ ТIАРА КЪОАБАЛДУ ЕВРОПЕ МАШАРИ, КХЕРАМЗЛЕИ, ЦХЬАНА КЪАХЬЕГИЛГЕИ ХИЛИЙТАРА ЯЬЧА СОВЕЩАНЕ КПСС ЦК ГЕНЕРАЛЬНИ СЕКРЕТАРА ков. БРЕЖНЕВА ДАЬ. КЪАМАЬЛИ ЦУ СОВЕЩАНЕ ИТОГАШИ

ЦаI санна массава а раьза ва

Деррига советски халкъ санна Грозненски района «Атагинский» совхоза къахьегамхой боккха терхам тIабахийта лелавгIаш хилар Европе кхерамзлен цхьана къахьегилгеи хилийтара яьча Хельсинке хиннача совещанега. Ахархоша доккхал ду ленински парте, Советски правительства, новкъост Л. И. Брежнев керъе латтача КПСС ЦК Политбюрос арахьара политика толамца чакхйоаккхаш хиларах. Цар еррига уйла машар чIоагIбара тIаерзаяь я.

Укх денношка совхозе Хельсинке хинна совещани толамца чакхъялара хетаяь митинг хилар.

— Европе кхерамзлен цхьана къахьегилген хилийтара яьча совещане новкъост Леонид Ильич Брежнева даьча къамаьло цIаьккхаза а хьахьокх, — аьлар республике цIи хезача хьажкIаш лелаеча Гайтамиров Ширване. — вай советски правительство машара тIехьа хилар, дунеи тIа мел долча къахьегама адама дика дар хилийта гIерташ йолга.

— Оаха дег тIара баркал оал вай социалистически паччахьалкхенна, — аьлар ше къамаьл деш совхоза керттерча агронома А. И. Калинкига, — нахага машаре къахьегийтара, вахар кхы а хозагIа, ирзегIа хилийтара тIаерзаяь политика толамца чакхъяхарах.

— Оаха, Сийлахь - боккхача Дай-мехка тIем тIа дакъа лоацаш хиннараша къаьстта дика кхетаду, — аьлар директора заместитела Барзукаев Хьасана — Европе меттел деррига дунеи тIа а машар чIоагIбара вай партеи правительства халланза лоаттабу къовсам мел лоархIам болаш ба.

Коммунистически партеи Советски правительствав арахьагIа а чура а политика дег тIара могa а яь массавар раьза волаш резолюци тIа а ийца пятилетка чакхйоалача шера план 5 декабрь тIакхоачаш кхоачашъе, планел совгIа 100 тонн баьцадаараш, цхьа эзар тонн ялат, цхьа эзар тонн шура, 20 тонн дулх дохка дош деннад къахьегамхоша.

В. ИВАНОВ.

МагIалбикерча «Кавказ» колхоза центральни усадьберча клубе хиннача митинге колхоза воккхагIволча жа Iуно Гулаев Iалдал - ВоахIапа аьлар:

— Оаха, колхозхоша дег тIара къоабелдеш хьаллоац Финлянде столице хинна совещани толамца чакхъялар. Колхозхоша кхы а хьинарегIа къахьегаргда нийслагIча пятилетке тIайийца социалистически декхараш толамца кхоачашдара. КПСС XXV съезда сийлена накъадахара, вай социалистически Даьхен экономически низ кхы а чIоагIбара, дунеи халкъашта юкъера цун сий лакхдара.

Трибуна тIа ваьлар ВЛКСМ колхоза комитета секретарь Коригов Iалихан.

— ТIема Iазап ца довзача са хачарча наха дег тIара баркал оал вай хьамсарча Коммунистически партена, правительствана, Европа а деррига дунеи тIарча а адамашта машаре вахар Iалашдара шийн низа хьинарi ца ходеча новкъост Л. И. Брежнева.

Тха колхоза комсомольцашеи кагирхошеи чIоагIа дог гIоздаьнна тIайийцар совещани толамца чакхъялара кхаъ — аьлар Коригова шийн къамаьл чакхдоалаш.

Трибуна тIа утташ къамаьлаш даьча колхоза шофера Чабакаури Гиви Степановича, комбайнера Кухаров Николай Петровича дийцар совещани толамца чакхъялар колхозхошта боккха кхаъ хиларах, из наьха дегаш айдарах

А. ХАРСИЕВ,
тха собкор.

ЛЕКЦИОННИ ПРОПАГАНДА БОАРАМ АЙБЕ

Парте идеологически балха дакъа долча лекционни пропаганда советски наьха къахьегамен вахарен ерригa оагIош чулоац. В. И. Ленина наха хьалхашка къамаьлаш дар творчески, политически, организаторски болх беча боккхача лоархIаме гIулакх хилар белгалдаьккхад. Цо йиш хулийт наха парте политика дIайовзийта, Iилман, культура, боахама опыт йоаржаяйта.

КПСС Наурски райкомо дагна терко ю лекционни пропаганда шерагIа йоаржаяраа цун боарам лакхбарах. Укх тIехьарча хана йоккхагIа хиннай «Терский» совхозо, «Россия», «Красное Знамя» колхозий лекторски группаш. «Знание» общества керда юкхьанцара организацеш вIашагIъехкай «Авангард», «Северный», «Плодопитомнический» яхача совхозашка.

Лекционни пропаганда тоаяра боккха лоархIам болаш хилар «Белоруссе партийни организаце идеологически кадраш хьахархжарен царна кхетам баларен балхах» бола КПСС ЦК сецам. Цу тIа яь выводаши рекомендацеши ерригача партийни организацешта принципиальни лоархIам болаш я.

Лекционни пропаганда еча хана тхо гIерт, КПСС XXIV съезда, КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума решенеш, г. Москверча Бауманси хоржамий округа харжархошта хьалхашка 13 июне Л. И. Брежнева вай общество экономически политически дегIаярах дэь къамаьл, парте XXV съезд хьаелларах хоам баьча КПСС ЦК апрельски (1975 ш.) Пленумо партеи советски правительствае дунен халкъашта юкъе леладеча гIулакхех лаьца яь решенеш ларде а лувцаш, тхоай болх вIаштIехьбаккхаб Цунца цхьана кхе а деш да тхо вай республике вIалла мелле йиш йоацилга халкъий доттагIала принципашта, Iилман атеизма дешашта пропаганда елга, дIаяхача заман тIехьлисача гIулакхашта духьал къовсам доаттабелга.

Укх шера ялх бетта района «Знание» общества юкхьанцарча организацеша хоадамбола болх чакхбаьккхаб. Шера 2520 лекци еша езача метте хIанзале 2208 йийшай, е соахка цу юкъа хиннача ул 342 лекци совгIа.

Лекционни болх лостам болаш лелабу «Советская Россия» яхача, Кирова цIерагIча, «Калиновский» комсаш лелаеча совхозийн Калиновски Ишерски юкъерча школайн «Знание» общества организацеша. Из ишта хургдацар цар партийни организацеша цу деша йоагIаш йола йоакхо ца йоре.

Керттерча моттиге лоаттаду оаха общественни производства эффективность лакхъяра, Iилман-технически прогресс сихъяра, къахьегама овсарле лакхъяра, хьалха латта опыт хьа а Iоаеш йоаржаяра дешаш.

Дика вIаштIехьдаьккхад экономически пропаганда елга «Красное знамя» яхача колхозе, Калинина цIерагIча, «Наурский» совхозашка. Укхаза экономика а, цу даькъе юрта боахама дешаех лаьца каст-каста лекцеш еш «Красное знамя» колхоза керттерча экономиста Н. Т. Кладе, «Наурский» совхоза керттерча агронома А. И. Пенгурова, йоккхагIйолча агронома Л. А. Ярохмедова, зооветеринари болх тоабара хьакъахьа «Терский» совхоза керттерча зоотехника В. Н. Дьякова, керттерча лора Н. М. Луганске.

Экономиках йола пропаганда шерьяра бахьан долаш районе цхьайолча боахамий производствени хьоккхамаш тоаденад. Лакхача агротехнически боарамех дикагIйолча ханех шоай комсий бешамашкара балхаш чакхдоахаш хьабоагIа «Комсомольский», «Калиновский», «Наурский» совхозий болхлой. Дикка алсамъяьннай «Красное знамя колхозе, «Советская Россия» совхозе йоаккхаш йола хьайбай продукци. Дулх дохкара ах шера план районо 101 процент кхоачашъяьй, фуаш — 122, тха — 105 процент.

Бакъда, массанахьа хьалха латта опыт йоаржаяра йоагIаш йола йоакхо ю аьлча бакъхургдац. Иштта, хайра хIама дац Ленина цIерагIча колхозерча воккхагIйолча жа Iуп Хамидов Эльмарзий, «Россия» колхозерча жа Iуп Атаханов Саипюла, кхычар башха дика опыт района берригa жа Iуй Iома а яь караерзае оттаргбола гIулакх Iаламдап.

* Советски наьха вахаре Iалаьмате йоккха событи яр Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа Котало яьккха 30 шу дизар. Цу денна хетаь дукха лекцеш йийшар районе. Цу хьакъехьа наха хьалхашка къамаьлаш дир Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема ветеранаша, партийни, советски белхтоккхамеча болхлоша, хьехархоех, лорех болча лектораша.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома Х Пленуме белгал ма-лакхара наха интернациональни атеистически кхетам луга кхы а тоаде дезаш да. Iилман атеизма знанеш йоаржаяра хоадамбола болх бу «Советская Россия» совхоза, Калиновски юкъерча школа, «Терский» овцесовхоза лекторски группаша.

«Марха кхабарах доала ве», «Ды — халкъий доттагIала моастагIа», «Ислами кхалсаги» яхача темаех лекцеш еш «Советская Россия» совхозерча А. Волобуева, Я. Шайхалиевас, Х. Магомадова. Цу темах лаьца лекцеш цIагIарча лекторашка яьй Калиновски юкъерча школа хьехархоша. Е. Д. Лазаревас, М. М. Епифановас, А. И. Шаповалоевас, кхычар.

Бакъда хIанз а вIаштIехьдаьккхадац оаха района ерригача партийни организацешеи цар лекторски группашеи наха атеистически интернациональни кхетам балар гIулакх цIенхаштта леладелга. Из болх тIагIоллара лелабеш формализм ийсйолийташ моттигаш хул. ХIанз а Iалашдаьдац цохчий меттала лекцеш ешилга. ХIаьта Калинина цIерагIча совхозе атеизмах лаьца ах шера цхьаккха лекци йийшац, геттара кIезига хиннай уж Алпатовски юкъерча школе, Ленина цIерагIча колхозе, Николаевски юкъерча школе. Мела латт цу организацешка интернациональни кхетам балара гIулакх а.

Цхьайолча лекцешка зене хиларца во да яхаш белгалдоаха дIаяхача заман тIехьлиса гIулакхаш, хIаьта уж лeладераш хьагучабахац. Антикоммунизма, дIаяхача заман тIехьлисача гIулакхий, национализмаи шовинизмаи уйлай харц маIан дIадовзийташ наха юкъе беш бола болх гаьннарча перспективаца бувзаш лелабе безилга кхетадеш да тхо. Дикка тоабе боагIа дынах тешаш болча къаьст-къаьстача нахаца беш бола болх а. Атеистически болх тIагIертта лелабелга Iалашде деза.

Из деррига вIаштIехьдоаккхача чIоагIа лоархIаме да идеологически болхлой шоаш цу гIулакха дика кийчбенна хилар. Лекторски кадраш кийчъяра даькъе дукха де дезаш да тхо а. КIезига чакхйоах царна семинараш, цуьга хьежжа мара лакхъяла йиш яц цар методически говзал а.

Лекционни пропаганда елга къаьстта пайдане хул цунца дакъа лоацаш предприятей, боахамий кулгалхой шоаш хилча. Каст-каста производствени участкай къахьегамхошта политически докладаш еш совхозий директораша Б. К. Чагаева, П. Ф. Саблина, Л. А. Шундулаева, кхычар. Болаш ба районе цу деша боагIача тайпара лоархIам ца беш бола кулгалхой. Царех ва района председатель И. И. Нисанов, ПМК-4 начальник О. Н. Тупицин, райбыткомбината директор У. И. Гандалоев, Калинина цIерагIча совхоза директора заместитель Б. З. Висаев, кхыбараш.

Денна вайна хьалхашка увтта декхараш бехктоккхамеи чоалханегIеи хиларца хадданза тоабе беза лекцей идейно-теоретически боарам. Парте лош маларра наха дIадовзийте цар сакхетами хьинари айде аьттув баргба вай.

И. ПЯТИРУБЛЕВ,
КПСС Наурски райкома инструктор.

Главмосстроя № 2 йолча Московски цIенош деча комбината коллективо 1 июле кхоачашъяьй нах чу Iа цIенош хьалдаь дахара пхе шера план. Дий шеран ялх беттем хьалдаь а даьха дIаденнад 1715 эзар квадратни метр боарам бола нах чу баха цIенош.

КПСС XXV съезда баха боагIача хьисапе пакъабахар духьа цIенош дераша декхар тIаийцад яр шу чакхдалалехьа кхы тIа 240 эзар квадратни метр нах чубаха цIенош хьалдаь даха.

Укх шера шоллагIча квартале социалистически яхье толамаш дахарах № 2 йолча ДСК коллектива Москва гIишлошъебаштн юкъе хьалхара моттиг елар.

Аьрдехьарча сурта: тIа № 2 йолча ДСК йиъалагIча потока хьалхалатта гIишлошъераш (аьрдехьара аьттехьа): коммунистически къахьегама ударникаш-монтажникаш А. С. Барыбин, А. Я. Яковлев, В. И. Высоцкий, бригадир Б. М. Илькиз, сварщик Ю. И. Табунов.

Аьттехьарча сурта тIа: бригадо хьалъяь 12 этаж йола корпус.

В. ЕГОРОВЕИ,
А. СТУЖИНЕИ сурт.
ТАСС фотохроника.

СовгIаташ кийчдеш ба

Къахьегама доккхий совгIаташ кийчдеш ба КПСС XXV съезда Старогрозненски бурувдеттараш. ИйслагIча пятилетка тIехьарча шера ворхI бетта 13723 метр лоаман породашта бурув техад цар. Из планагIа тоха дезачул 423 метр совгIа да.

Социалистически яхье хьалха латташ хьайоагIа Кузнецов Анатоле, Олейников Леонида, Швецов Владимира кулгалдеш йола буровой бригадаш. Балха боарам лаьгI ца болийташ хьабоагIа бурувдеттараш август бетта а. Хьалхарча кхаь дийнахьа 298 метр лоаман породашта бурувтехад цар. Из тоха дезаш хиннача ул дикка дукхагIа да.

Бурув сихагIа тохар, керда техника, дикагIйола технологи балха юкъейоалаяр, химреагенташта, электроэнергена кхоамбар, буровой остаех кхыйолча оатхалех бизза пайда эцар балхан долаш 40 эзар сом паччахьалкхен рузкъа кхоалаьд Кузнецов Анатоле кулгалдеча бригада коллективо.

Шоай смени заданеш тIехкхоачашъеш къахьег смени мастераша Дахшукаев Абус, Лопатин Ивана, Юрин Виктора кулгалдеча сменаша.

Бурувдеттачарна дика новкъостал деш тешаме болх бу лаборанташа Шерипова Раяс, Шевченко Вассас.

А. ТИЩЕНКО.

ХЬАЛХА ЛАТТАЧА БРИГАДЕ

Пхе шера план цхьоалагIча октябре, ханал ши бутт хьалха, кхоачашъе керда социалистически декхараш тIа а ийца къахьегаш я «Ассинский» совхоза коллектив. Цул совгIа торгови сетеи консервни заводеи дIачулуш дола баьцадаараш 85 процент цхьоалагIчеи шоллагIчеи сортах хилийта а лаьрхIад цо.

Дикка ха я помидораш чуэна йолаяь. ХIанзале 130 тонн дIачу а енна сихбенна уж чуэцаш ба нов. Зотов керте латтача № 4 йолча бригадера баьцадаараш леладераш. Дийнахь 500—600 килограмм помидораш чу а эцаш нормаш тIехкхоачашъю цу бригадерча Хачукаев Бесана, Магомадова Асмарта, Бацаева Хелас, Алаева Рехана, кхы дуккхачар. ДIахо кхы а дикагIа къахьега лаьрхIад цар. Шоаш сакха помидораш лелаеча шоай совхоза № 1 йолча бригада болхлоша социалистически яхь лелаю цар.

Къахьегама хьоккхамаш кхы лакхлургхиларах тешавеш да № 4 йолча бригаде хIана хьагуш дола гIулакхаш.

М. АДУЕВ.

Социалистически декхараш: кхоачаш мишта ду уж

ИйслагIча пятилеткаx а на йистейоалача шера а декхараш ханал хьалха кхоачашдаран КПСС XXV съезда сийлеца пакъабахарни социалистически яхье а баьнна хьинаре къахьегаш ба МалгIабикерча промышленноста болхлой. Цунах доккха беркат а даьннад.

Белгалдаьккхача кхоачам ба укх пятилетка шерашка города мехкадаьттахоша 12 миллион тонн мехкадаьттеи 11 миллиард кубометр гази яьккхалга, газ чакхйоахараша цаIа ахи миллион тонн бензин даьккхалга, бурувдеттараша чоалханеча геологически хьалашка 100 эзар гарга метр бурув тахалга.

Къаьстта хьинаре къахьег города промышленни предприятей коллективаша укх шера. Городерча ерригача промышленносте гIолла лаьрхIача 102,5 процент кхоачашъяьй промышленни продукци йохкара план. Планал совгIа ехкай 508 эзар сома продукци. Цунах 96 процент мехкадаьтта доаккхачеи цунца дувзаденначеи промышленноста доакъоша еннай. Укх шера планал совгIа даьккха цар счете да 3800 тонн мехкадаьтта, 3044 эзар кубометр газ, 12964 тонн бензин, хIаьта иштта 711 метр теха бурув.

МалгIабика мехкадаьтта сийле на йойтара лоаттабеча къовсаме эггара хьалхарча, эггара халагIча мугIарашка латт бурув деттараш. ДIадахача шера цхьацадолча бахьанех шоашта хьалхашка лаьтта декхараш бизза кхоачаш ца деш бисабар уж. ЦхьабакъдалаьрхIа шоай балхага хьежа а хьежа, кхоачамбоацарий лоархIам а бах, керттера декхар — мехкадаьтта лохаш бурув тохилга сихдара ерригa коллектив оарцагIа а яьккха цар вIаштIехьдаьлар ханал хьалха 21-ча июне ах шера план кхоачашъе.

Къаьстта чIоагIа терко тIаяхийта дIахьу лаьттан ченаш тохкараша шин эргIа тIехьашка бурув тохилга. Цига лакхерча мела тIовнаш хилар гучадаьккхар «Грознефть» объединене толашагIчарех лоархIаш волча мастера Г. Г. Попхалзе кулгалдеча бригада бурув техача № 926 йолча скважина. Дика коллектив вIашагIкхийттай цу комсомольско-кагирхой бригаде.

Бригада деррига гIулакхаш чакхдоахача керттерча лоархIаме я партийни группа. Балха а общественни гIулакхашта а массе хана шоашкара хьакхам луш ба УБР толашагIа бола бурильщикаш коммунисташ Н. Л. Бычков, — бригада партгрупорг, Я. И. Мусаев — халкъа тIахвожама группа кулгалхо.

Къаьстта чIоагIа дегаш гIоздаьна тIаийцар комсомольско-кагирхой бригадерча бурув деттараша 1976-ча шера феврале КПСС XXV съезд гулъярах бола хоам. ШаькхаIа шоай торонашка а хьежа керда социалистически декхараш тIаийцар парте аргIанарIа съезда сийна планал совгIа 6000 метр бурув тоха. Бурув деттараша денна дош метта хилар. Ялх бетта план кхоачашъяьй 183,8 процент, шоай социалистически декхараш кхоачашдаьд 150,5 процент. 91,7 процентага дIаккхоачаяьй пайданерча балха ха. УБР юкъера лаьрхIача 51,4 процент йолча.

Цу тайпара коллективаш кхы а я бурув тохара балхей управлене. Ялх бетта планаш а социалистически декхараш а тIехдика кхоачашдаьд коммунисташ И. А. Галаев, И. А. Атаршиков керте латтача бурув деттача бригада. Ханал ворхI бутт хьалха кхоачашъяьй пятилетка чакхйоалача шера бурув тохара план Г. Ш. Хантемирова кулгалдеча бригада, УБР эггара хьалха ийслагIа пятилетка кхоачаш а яь эттлагIча пятилетка чотах болх беш я хIанз из барттайна коллектив.

Бурув тохача управлене дикка бовзаш а сий деш а ба социалистически яхье хьалхле лелаеш бола бурильщикаш коммунисташ Б. У. Мурежев, А. Е. Савин, бурильщикий гIончаш Н. Н. Дзейтов, Щербаков, Яниев, Абубакаров, лаборантка Гайворонская, кхы дуккхабараш а.

Къьнача моттигашка мехкадаьтта доаккхаоий декхар да мехкадаьтта доаккхилга лакхдара новкъостал деча ерригача торонех бизза пайда эцилга. Из декхар тоъал дика кхоачашду «Малгобекнефть» управлене коллективо. Белгалдаьккхача кхоачам ба пятилетка шерашка мехкадаьттахоша 910 геолого-технически гIулакхаш чакхдаьха хилар. Цо торо еннай пхе шера планал совгIа 80 эзар тонн мехкадаьтта даккха.

Къаьстта дика балха хьоккхамаш доах мастера П. Н. Самсонова кулгалдеча скважинашта капитальни а лаьттан кIал а ремонт еча бригада коллективо. Ялх бетта план цо кхоачашъяьй 116,3 процент. Планах 295 скважина ремонт е езача тоаяьй 343 скважина. Пайданеча балха ха дIаккхоачаяьй 91,3 процентага.

«Малгобекнефть» НГДУ тIехдика къахьегаша бовзаш ба мехкадаьтта доаха операторашв В. Т. Гринченко, П. В. Бабенко, Х. Х. Наьаев, скважинашта лаьтта кIал ремонт ю оператор А. А. Бахчевников, март бетта шийн пятилетка кхоачашъяьй скважинашта капитальни ремонт еча бурильщика М. М. Балаева, дуккха кхыбараш а.

Мехкадаьттахой бригадашта, участкашта юкъе шерра яьржай КПСС XXV съезда цIерагIа йола бокъо яккхара йола социалистически яхь.

Пятилетка чакхйоалача шера геттара дика лел гIулакхаш Вознесенскерча газ чакхйоахача заводе. Цун коллектив дуккхача хана дениз республика сийлен доска тIа я. ИйслагIча пятилетка шерашка планал совгIа кхо миллион сома маьха продукци ехкай газ чакхйоахараша, планал совгIа 32000 тонн бензин денад, цох 1300 тонн укх шера ялх бетта а луш. Районе бовзаш ба социалистически яхье хьалха латта заводa болхлой ш. Зандаков, Булимов, Попов, Бакчинов, кхы дуккхабараш а.

Керда автомобилаш геттара кIезига трактораш хиннаяле а кара дIа-юха хьош дукха болх баьб укх шера районерча транспортни предприятеша. Планал совгIа эзараш тоннаш хIамаш дIа-юха йихьай цар предприятешка, боахамашка. Дикка тоаьд болхлой а баха нах а дIахьа биграа гIулакх. Шоай балха декхараш кхоачашдарал совгIа транспортникаша доккха новкъостал ду ютбоахама къахьегамхошта. ХIаьта колхозийн совхозийн кхашкара балхаш чакхдоакхача новкъостал деш хиннаб города ерригача предприятешкара болхлой.

ХIаналехьа шоай пятилеткаш кхоачашъяь дукха шоферааш ба «Грознефть» объединене автотранспортни конторе, Нохч-ГIалгIай автоуправлене автотранспортни предприятe. Царна юкъе ба М. Аушев, У. Якубов, А. Кудряков, С. Исаев, дуккха кхыбараш.

Цу деррига дикачунца цхьана белгалдаккха деза, чура торонехи кхоачамехи бизза пайда ца эцаш, балха планаши социалистически декхараши кхоачаш ца деш цхьайола промышленни а кхыйола а предприятеш МалгIабике хилар. Цар кулгалхоша тайп-тайпара бахьанаш лех шоай коллективаш хьалхашка латтача декхарех лоархIа ца еш хилара бехказа бовла гIерташ. Цхьабакъда машинех, оборудованех, материалех бизза пайда эцаш, леттIа вIаштIехьбаккхаш болх бериг къахьегам.

Цу тайпарча коллективашта юкъе я «Севкавнефтегазстрой» объединене СУ-9 кхоалагIа участок, ПМК-105 № 4 йола МагIалбикера участок, район бытокомбинат, «Грознефть» объединенена чуйоагIаш йола производственно-технически Iалашо ярей оборудованена комплектаци ярай база. Къахьегама овсарле лакхъяра план кхоачашъяьяц кирпичшкаш еча заводо. Цхьайолча коллективашка леттIа вIаштIехьдаьккхадац арахецача продукце дикал лакхъяра гIулакх. Дукха моттигаш я болх бериг къахьегам леттIа вIаштIехьбакханза, болхлой хувцалуш. Цо тIехьатетт общественни производства эффективность лакхъелга.

Кхоачамбоацаех лувцаш къаьстта белгалдаккха деза гIишлошхоша геттара во болх белга. Капитальни гIишлош хьалъяра планаш кхоачашъяьяц СУ-9 № 3 йолча а ПМК-105 № 4 йолча участкаша. Iалаьмате ледара лел барайтта бIаь фусам йола нах чубаха цIенош хьалделга, больница хьалъелга. Хьалдаь доала ха дуккха тIехьаьнна да хий цIендара гIирсаш. Из бахьан долаш ах миллион сомаь дIадахийта соахка хьалъяь яьнна шуриа завод болх ца беш латт. Ма-хеттара сиха лелаш саьгалах мехкадаьтта цIендара эша установкаш хьалъелга а. Белгалдаккха деза уж ерригa гIишлош укх шера хьалъяь яха езаш йолга паччахьалкхен планах а гIишлошъераша тIаийцача социалистически декхарех а.

ГIишлошъераша шоай социалистически декхараш кхоачаш ца дара керттера бахьанаш да леттIа къахьегам вIаштIехьа ца баккхар, техникахи транспортахи бизза пайда ца эцар, халагIа долча балхашта механизаци елга эсала латтилга. Дукхача даькъе шоллагIа тоазе дезаш балхаш во деш хилар, болхлой хувцалуш хилар.

Цхьакха коллектив хила йиш яц пятилетка тIехьарча шера план кхоачаш ца еш. Цудухьа партийни, профсоюзни организацей, кулгалхой декхар да ялх бетта кара гIозьиначун массе оагIорахьа лоархIа белга, дикачох дIахо а пайда эцилга, къахьегама вIашт йоахаш йола кхоачамбоацараш ма могга сихагIа балха юкъера дIададахар, болх тоабара мел эшар вIаштIехьдоаккхилга. Цунца Iалашде йиш я парте XXV съезда даха доагIача бесса сийлеца пакъагIолга.

С. СОЛТУКИЕВ,
КПСС МалгIабика горкома инструктор.
А. ХАРСИЕВ,
тха собкор.

БОЛХ ДИКАГIА ЛЕЛАРГБАР

Кхоана кхыча гIишлошъерашца цхьана тхоай цIей дездеш хургда тхо а — межколхозни гIишлошъяра управлене болхлойи специалистеши. Тха управлене керттерча даькъе хьалъю Сунженски районера культурно - бытови объекташ. Укх пятилетка тIехьарча шера ворхI бетта тха управлене гIишлошъераша яь яьккхай итт производствени а культурно-бытови а объект. Ер шу чакхдалалехьа кхы а ялх объект эксплуатаце дIаяла лерхIаш а ба.

Шерра яьржа лелача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай В. Хлопотов керте латташ йолча план массаза а 130—140 процент кхоачашъеча плотникий бригада. Дика къахьег В. Носаченкос кулгалдеча дийнахьара нормаш 110—120 процент кхоачашъеча столярни цеха коллективо а.

Нестеровка яхача станице доахан леладу комплекс хьалъеча тIехдика къахьегаш я № 7 йолча треста ГМУС-ера Д. Василиаде кулгалду слесарий-монтажникий бригада.

Белгалдаккха лов цхьацца дола кхоачамбоацараш дIадоахаре тха толамаш кхы а доккхагIа хургхилар. Тха балха чIоагIа новкъарле еш гIулакх да цхьаццаболча субподрядчикаша шоай декхараш бизза кхоачашдеш ца хилар. Иштта геттара во болх беш я С. Леонтьева кулгалдеш йола № 66 йола механизированни колонна. Кхы дикагIа болх беш вац керттера субподрядчик —«Сельхозтехника» объединене Г. Баликоева кулгалдеш йола ПМК. Массаза а ханнахьа Iалашдац спецматериалашцеи оборудованецеи.

Цу цIераш яьхача организацеша шоай болх боагIача тайпара вIаштIехьбаккхар чIоагIа лов тха гIишлошъерашта. ХIаьта МСУ болхлоша шоай низ хьинари кхоадерсаш хьалхашка латта декхараш дизза кхоачашдара.

Р. БЕТАЛГИРЕЕВ,
Сунженски МСУ керттера инженер.

20 шу да Грозненски района «Юбилейный» совхоза тепличницас Чуркина Аннас юрта боахаме болх бу. Цу юкъа йоккха опыт Iоаяьй цо тайп-тайпара баьцадаараш хьалкхедара. Нарсий дика хьувкъам кхебаьб Аннас укх шера. Ше лелаеча теплица чура 4 тонн совгIа нарсаш гулйир цо. Цу чура кхы а цхьа тонн нарсаш гулъе дага я хьалха латта баьцадараш леладер.

Чуркина Анна коммунистически къахьегама ударник я. Дуккхача шерашка цо баь болх белгал я боаккхаш вай правительства цунна еннай «За трудовое отличие» яха медаль. ИйслагIча пятилетка тIеххьара шу керда толамаш дахарца белгалдаккха лерхI хьинар долча кхалсаго.

СУРТА ТIА: А. Чуркина.
Л. РУДСКЕ сурт.

ЛЕНИНСКИ КЪАМАН ПОЛИТИКА ХЬАЙОЛАЕННА МОТТИГАШ

Къаман дар санна чоалхаге дош даце тамаш я. Вай мехка из дош къоастадара опыт цIенхаштта ха безам болча боккха лоархIам болаш я, из еса хана Iоаткъама кIал лоаттаду къамаш кортамукъа дахара шоай программа большевикаша хьалха яьккха йолча (1905—1907 шш.) эрсий хьалхарча революце истори. ХIаьта харча революцеина Россе кIезига дацар: мехка бахача нахах аханел дукхагIа бараш эрсий къамах боацаш бар. Царна массанена а моллагIа а цхьа тайпа къаман Iоаткъам лоаттабора. ХIаьта тамаш е хIама дац хьалхара буржуазно - демократически революци Россе йолаелча къамаш даьхача массе а йистошкара дукха нах шоай къизагIча моастагIчунна — царизмана духьала къовсам доаттабеш хиннa хилар.

Польшеи Прибалтийски краеи, паччахьа Iаьдалаша ца хьехийташехьа а школашкеи университеташкеи шоаш юкъехухьар наьна меттала хьехилга. Царизмо лелаеча низагIа русификаци яра йолча политикана иштта духьала даьлар Кавказа я кхыча къамий йистошкара а халкъаш. Украинеи Белоруссеи хьахулар просветительни хьисап дола демократически организацеш, наьна меттала арадувла даьлар газеташ, журналаши.

ХIаьта къаман буржуазега дийлача, къамаш кортамукъа дахара беламе цар лоацаш дола дакъа Iаяха дукха хIама хьадехаш дацар. Цар дехар — къаьнарча строя лара юта а юташ Российски империе чухь къаман автономи. Из «Iаяха доккха доаца дехар» хьадоагIаш дар самодержави дIаяккха а ца гIерташ, лакхера лоадам боаца реформаш хилийтара тIехьа хиннача буржуазе юкъарча позицеш тIара.

Болхлой классо, дуккха а миллионаш болча ахархошца барта а йолаш, кулгаллеш йола демократически революци йизза котъяларо мара Iалашде йиш яцар къаман дош деррига а къамашеи халкъашеи маьхкара овлаегара къоастадара — дIа а къаьста шийн доIамах йола паччахьалкхе хьаярта кхоачаш царна бокъо ялара никъ беллилга. Цу тIа латтар большевистски парте къаман политика хьадехар. Цар лерхIар кхылола халкъаш Iоаткъама кIал лоатталеш дола халкъ ше - кортамукъа хила йиш яц, аьнна, деррига къамашеи народностеши, доккхий дараш а эIамига дараш а, йизза граждански политически бокъонаш йолаш хилар — демократеи социализмаи байракха кIал къахьегамхой вIашагIкхотабара хилаза даргдоцаш хьал да яхачу тIара хьайоалар из.

РСДРП II съезде, эрсий хьалхара революци йолаяла цхьа шуи ах шуи хьалхагIа В. И. Ленина бакъдаь хьахьекхар къаман шийн доIамагIа гIулакхаш къестаде бокъо хилар парте Программана юкъе дахьанза даргдоацилга.

ХIара къамо шийн доIамагIа е къоастаде деза укх паччахьалкхена юкъе ше йиса еза е дIакъаста бокъо хиларах пайда эцаргба. Бакъда из дар моллагIча хьале а иштта дIакъастар пайдане да большевикаша яхилга. «ХIара къаман дIакъаста бокъо я яхилга, — яздора В. И. Ленина, — ше хьайийцача вай, пролетариата парти низаца е ниийсхо йоаш халкъ шийн гIуллакхаш ше къестадара моллагIча тайпара ваияни е гIортара массаза а хьадда а духьала хила еза».

Цу цхьан ханна В. И. Ленина дуккхаза белгалдаьд большевикаш бIарча паччахьалкхе хилара тIехьа хилар. Территори эIамигача паччахьалкхенашта екъаро хьахинна латта экономически отеоцненеш толхае, цун оборона молъе тарлора. Долче дийцар дар салтий гебагIий е полицейски гIажамий гIоьца къамаш паччахьалкхен чухь сецадеш дола хьал дIадоаккхилга.

Халкъо шийн гIулакхаш ше къестадара лозунг большевикаша пролетарски интернационализма принципех доалла дIакъаста йиш йоаца дакъа санна лерхIар. Цар чIоагIа критика йора тайп-тайпарча къамий къахьегамхошта юкъе националистически йовкъаш еха гIийртача мелкобуржуазни националисташтеи оппортунисташтеи. Жугатий социал-демократически организацей (Бунд) эсерий парте къаман организацешеи (социал - революционерий) дIадехар, масала, «культурно - къаман автономи» оалаш яр хулийтилга. Из къайлагIара, хIаьта цудухьа эггара зенегIа йола национализм яр. Цу тайпарча «автономе» тайп-тайпарча къамий гражданаш культура хьакъехьа вIашдухьал боахаргбар. Цунна могаргдац керттера декхар: къамаги социальни Iалаш дIадаккха, общественно-политически вахара дерригача доакъошка халкъий бокъонца цхьатарра бокъо хулийтилга Iалашде.

Большевикий парте иштта хьалда гучайоахар къаман дешага абстрактно, классови позицеш тIара доацаш, «деррига халкъа» хетачу тIара хьежаш хиннача буржуазни либералийи «социалистически» оппортунистийн политика.

Большевикаша деррига демократически низаш вIашагIдеттар революце юкъара гIулакх — самодержави дIаяккхари мохк революционно кердабаккхари кхоачашдара. Масала, 1905 шера РСДРП III съездо моаршал хаьттар эрсий халкъаца цхьана майрен хьалдаи царизмана духьала баьнача Польша къахьегамхошка. Съездо хьаккхайкадир Россе дерригача къамий пролетареш самодержавена духьала барта болаш гIоаттаргхиларахи социализм бахьан дIахо къовсам лоаттабе никъ цIенбергхиларахи ше тийша йолга.

Революционни къовсам шербелара Iаьткъар болхлой классa мугIарашта юкъе цхьоагIо ца хилар. Ховш ма-дарра, РСДРП II съезде большевикаши меньшевикаши бекъбелар, хIаьта 1905—1907 шерашка революци йолаш шоай кулгалду центраши тайп-тайпара тактически хьехамаши дола цу парти а хинна дIаэттар. Иштта йолаш яр Польша, Литва, Латве, социал - демократически организацеш.

Иштача хьале самодержавена духьаларча къовсама хьашташа тIагIертта дIадехар гIулакхаш цхьана чакхдоахилга. Гуш дар РСДРП екъаялар цун денала чIоагIа Iаткъаш долга. Хьалхле лелаеча болхлой мугIарашка тIа-тIа дуккхагIа хозар парти екъаялар дIададакха дезилга.

Большевикаша хьинаре хьалдоацар уж, бакъда принципиальни лерда тIа, оппортунисташтеи националисташтеи цхьаккха а хIаман тIехьашка ца доалаш мара вIашагIкхета йиш йоацилга. дIахойтар. IV (вIашагIкхетара) съезде большевикаш баьхкар шоай платформа а йолаш. Цу тIа лерхIар бIарча пролетариата а хIара къаман а хьашташи царна эшараши кхоачашделга Iалашде дезаш йола Российски социал - демократи цхьа парти а еш ерригa къамий социал-демократически партеши организацеши сихагIа вIашагIтохилга. 1906 шера апрель бетта Стокгольме хилар съезд. Укхаза вIашагIтехар Польша, Литва, Латве, Бунда социал-демократически организацеш РСДРП-ца. Цу вIашагIтохаро гIо дир парти организационно чIоагIъе, российски пролетариат интернациональни кхотаде.

Бакъда РСДРП цхьоагIо дукхагIча даькъе формальни хилар. Меньшевикаши бундовцаши дукха ха ялалехьа саботажеи съезда соцамаш телхадареи наькъ тIа баьлар. Меньшевикаша дIахо хьора фракционни болх, тактика дешашта бизза а царна юкъе къаман деша а дуккхагIа аьттехьа бувлар. Бундовцаша шоай аргIанна хьалха дIадехаш хиннача тIера балацар, жугатий пролетариата хьаштий, «цаI мара воаца викал» шоаех а лерхIаш, «культурни - къаман автономе» оппортунистически идея лорайора.

Алхха большевикий парти цаI мара яцар дерригача къамий къахьегамхой кхота а беш, царизмана, помещикаштеи буржуазенеи духьала къовсам лоаттабара уж вIацагI а тохаш, дерраIа интернациональни политика дIахьош. Цу политика боккха лоархIам хилар цул тIехьагIа хинна эрсий ши революци — февральски буржуазно - демократически, Iоаткъама кIал лоаттадаьча Россе дерригача халкъашта кортамукъал ена, цар бокъонца вежарашха а йохаргйоаца а союз хьаяра юкъ дIайоляь Октябрьски социалистически котъяккхара. Исторе чухь эггара хьалха къамий дош къоастадир пролетарски интернационализма принципаш тIа.

Социализм хьалъеча шерашка СССР-е хьахиннай наьха керда исторически общность — советски халкъ, хьахиннай классаштеи социальни группаштеи, къамаштеи народносташтеи юкъера керда гармоничнa отношенеш — доттагIлени цхьана гIулакхаш леладарен отношенеш.

Ленински къамий политико бакъбаь дIахьекхар шийн сийлахь-боккха хIама хьакхолла низ.

Степан ТИТАРЕНКО,
исторически Iилмай доктор.

Кхоана-гІишлошъечун Ди

АДАМИЙ ВАХАР ГІОЗДОАХАРАШ

КЕРДАЧОХ БИЗЗА ПАЙДА ЭЦА БЕЗА

Кхоана, 10 августа, шоай цІей дезду гІишлошъераша. Капитальни гІишлош хьалъяра парте белгалъяьха планаш кхоачашъечар цІей да из.

Хьалхарча ах шера доккхий къахьегама толамаш даьхад вай мехкарча гІишлошъераша. Халкъа боахаме подрядни балхаш дара паччахьалкхен план 100,6 процент кхоачашъяьй. ГІишлош хьалъеча дІаяхийта капитальни вложенеш 42,4 миллиард сом хилар. 1974 шера хьалхарча ах шера дІаяхийтарел 9 процента дукхагІа. БІарча мохк хьайицача гІишлошъераша кхоачашъяьй шоай залаш а цІеноШ эксплуатаце дІададаларя план а. ГІишлошъераша, монтажникаша, гІишлон материалий промышленноста болхлоша доккхал де йиш йолаш къахьегама толамаш да цар даьхараш.

Капитальни гІишлош хьалъяра план кхоачашъяро торо хулийт берригача мехка экономика дегІаккхувла, паьха хьалторо тоае.

Капитальни гІишлош хьал а еш хозъю городаши юрташи, хьахул керда транспортнии энергетически магистралаш, водохранилищаш, хиш дехкара сеташ, кхыйола лоархІаме объекташ. Цудухьа вай республике а, берригача вай мехка саина, дукха гІишлон балхаш ду промышленни, юртбоахама, культурно-бытови, коммунальни, кхыйола объекташи наха чубаха цІеноши хьалдара.

1974 шера йисте а яьккха болх бе йолаялийтар шера 1200 эзар тонн цемент арахецаш йола Нохч-ГІалгІай цементни завод, паьха заказех ремонт еш а мебель хьаеш а йола спецпредприяти, мехкдаьтта института дешара корпуса шоллагІа блок, 9430 моттиг йола школаш, 156460 квадратни метр йола наха чубаха цІеноШ, культурно-бытови а коммунальни гІулакхашта а лаьрхІа кхыйола объекташ.

Укх шера хьалхарча ах шера йисте а яьккха эксплуатаце дІаеннай шера 150 эзар тонн даьтташ арахеца установка, А. Шерипова цІерагІча мехкдаьтта чакхдоахача заводера парафин автоматически Іачудетта автоматически лини, ГрозНИИ макетни проектироване корпус, «Грозненский рабочий» издательства здани, кхыйола объекташ, 557719 квадратни метр наха чубаха цІеноШ.

«Ханал хьалха, дикагІа, дІадолар кІезигагІа долаш кхоачашъергья шера задани, сийленца накъагІоргда КПСС XXV съезда» яхача девизах къа а хьегаш шерра социалистически яхь йоаржаьй пятилетка тІехьарча шера вай республикерча гІишлон-монтажни организацей, гІишлон материалий промышленноста предприятей коллективаша. Социалистически яхь дикагІа вІаштІехьъяккхара ваьхен материальни ресурсаш оарцагІа яхара партийнни профсоюзнии организацеша дукхагІа йоакхо еча дика къахьегама толамаш доах.

Иштта дика къахьегам вІаштІехьа а баьккха социалистически яхье хьалха латташ я Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управлене СМУ-7, номер 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене, «Монтажтермоизделия» треста Грозненски гІишлошъеча управлене, «СевКавнефтегазстрой» объединене СМУ-10, «Союзмонтажгаз» треста СМУ-8, кхыйолча организацей коллективаш.

Ялх бетта план кхоачашъяьй «Чечингсельстрой», «Грознефтехимремонтстрой» трестий, «Чеченингушводстрой» гІишлошъеча управлене, кхы цхьа йолча подрядни гІишлошъеча организацей коллективаша.

Дукхача шерашка хьинаре къахьегаш, шоай балхах дика кхеташ, республике цІи хеза болча наставникех доккхал ду вай. Царех ба № 7 йолча треста монтажни управлене монтажникий бригадир Д. Я. Бабоченко, Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управлене спецСМУ-10 монтажникий бригадир А.-Г. И. Цечоев, СМУ-7 каменщиксий бригадир М. С. Астахов, гІишлошъеча управлене ПМК-105 каменщикий бригадир П. П. Черепнин, кхы дукха бараш а. Уж берригаш я йоккха квалификаци йолаш, шоай балхах дика кхеташ хиларах массане а лоархІаши сийдеши ба.

Кагирхой наставникаш кулгалдеш болча бригадашка ховш ма-хиллара производственнии къахьегамен дисциплина лакха я, кхоачашду балхаш дикагІа да, кІезига ба дІа-юха бувлаш хувцалу болхлой, бартцхьоагІо йолаш я коллективаш.

Республикерча гІишлошъечей монтажнии организацей коллективашка кІезига бац шоай балхах чІоагІа дог лаьаш башха дика говзанчаш болаш творчески хьинаре къахьегаш бола болхлой. Царех я Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управлене СМУ-3 штукатурмаляр Орзимова Яха, гІишлошъеча управлене УМС гусенични крана машинист Висков Алексей Сергеевич, № 7 йолча треста гІишлошъеча монтажни управлене монтажникий бригадир Байсунгуров Георгий Александрович, «Кавэлектромонтаж» треста монтажни управлене электромонтажник Шевцов Виктор Иванович, кхы дукха бараш а.

Социалистически яхье хьалха латтараш овсаре къахьийга ца Іеш кхомбу гІишлон материалашта, хьинаре дакъа лоац коллективай общественни вахаре. Хьалхашка латта деккар да социалистически яхье котбьннарий опыт шерра дІаюха йоаржаелга, цар тахан баьккха толам кхоана массане а норма хулийталга.

Саяно - Шушенски ГЭС хьалъеча дакъа лоацаш йолча город Ленинградерча предприятейи организацейи инициатива хьал а лаьца Грозненски химически комбината, «Красный молот» завода, Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управлене, № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене, «Чечинггражданпроект» институтa коллективаша чІоагІа раьза хиина дІалоладаьд Аргунски крупнопанельни домостроене завод сихагІа хьалъяь йистеяккхара новкъостал делга. Промышленни предприятеша кийчъергья оборудовани, сатхалаш, сихдергда индустриализаци елгеи гІишлош хьалъелгеи, дикагІа хулийтаргья хьалъеш йола гІишлош.

Республике лоархІаме объекташ хьалъеш боахкараШта юкъе Грозерча промышленни предприятей коллективий патриотически инициатива шерра дІа-юха йоаржаяр лоархІаме гІулакх да.

ГІишлошъераШта 1975 шера йола программа Іалаьмата йоккха я. Укх шера йисте а яьккха болх бе доладалийта дезаш да вай города Грозненa а республикана а боккха лоархІам болаш дола 2000 моттиг йола цирк, нек ду бассейн, троллейбусни депо, госуниверситета здани. Хьалхарча ах шера уж объекташ йиллача хала йистеяхара хьинаре къахьийгад гІишлошъеча управлене номераш 6, 7, 5 йолча гІишлон - монтажни управленей коллективаша. Графиках ду деррига гІишлон балхаш, гІишлош хьалъеча дакъа мел лоацараша, шоай хьинари низ кхобац оперативни заданеш толамца кхоачашъяра.

1975 шерарча пускови объектех дукхагІъяраш дукха хІама ца эшаш кийча я, дика лел материально - технически Іалашо яра гІулакх. Цудухьа уж ханнахьа эксплуатаце дІаялар дукхача даькъе тийша да цига дакъа лоацаш мел бараша шоашта юкъе айхха бувзам а ловттабеш шоай къахьегам цар кхетамца вІаштІехьбаккхарах.

ГІишлош хьалъеча къахьегама толамаш дахар иштта тийша да боахамий кулгалхоша, партийнни профсоюзнии организацеша гІишлошъераш сиха сарцагІа бахарах, цар болх дика вІаштІехьбаккхарах, социалистически яхьа материальнии моральнии стимулех пайда ийбарах.

Х. МИНТУЕВ,
КПСС Нохч - ГІалгІай обкома гІишлошъеча отдела инструктор.

ИйслагІча пятилетка тІехьарча шера городе Грозне эксплуатаце дІаяла езаш лоархІаме дукха пускови объекташ а. Царех я Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен университета здани, нек ду бассейн, троллейбусни депо, цирк. Къаьстта бехктохкаме ха я хІанзара яр цирка здани хьалъеча генподрядчик йолча Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управлене СМУ-6 коллектива. Укх шера 7 ноябре эксплуатаце дІадала дезаш да цирк.

ЦИРК хьалдеча

Шоашта тІалатта бехктокхам дика кхета а беш хьинар айдеш къахьегаш ба цу управлене Рохблат Виктор Абрамович керте латтача № 4 йолча гІишлошъеча участкера гІишлошъераш. Цига хІанз къахьегаш я 230 гІишлошъер чувоагІа 12 бригада. Хьалъеш латта лоархІаме пусковой объект сихагІа йистеяккхара № 4 йолча гІишлошъеча участка болхлошта новкъостала еннй гІишлошъеча управленена чуйоагІача цхьоалагІча, кхоалагІча, йиълагІча, ийслагІча гІишлон-монтажни управленера гІишлошъю ворхІ бригада.

Цхьа минута балха ха зехьа йоара кхераш саина сихъенна басараш хьокхаш, штукатурни балхаш деш, асфальт юллаш, плотникийи монтажникийи балхаш деш хьуаз уж. Хьадда дола деккараш тІа а яйца, шерра социалистически яхь йоаржаьй ерригача бригадаша уж толамца кхоачашдара. ХІара дийнахьа итогаш ю яхье баьнараша шоаш даьхача толамий. ХІаьта кІира чакхдоалача хана хьалха латтарий опыти дикагІйола методаши дІайовзийт массанена.

Иштта къахьегача гІишлошъераша хьалхарча ах шера чакхдаьха гІишлон-монтажни балхаш 193 эзар сома да. Йз хул планагІа лаьрхІачул дукхагІа. Керттерча даькъе хІанз цу объектерча зрительни зале, административно-бытови корпусе, артистически подсобнии помещенешка де дезаш дараш отделочни балхаша проектагІа лаь хувцамаши мара дац.

ЛоархІаме объект хьалъеча хьинаре къа а хьегаш гІишлошъерий Деннa дика къахьегама совгІат кийчдаь дукха бригадаш я цига. Царех я хІанзалехьа шоай пхе шера задани кхоачашъяь йола Кравец Людмила Васильевна керте латта штукатурий-малярий бригада, Моичев Иван Михайловича слесарий - монтажникий бригада, Мадагова Лилас кулгалду асфальтировщикий бригада. Шоай новкъосташта хьокхам телаш хІара сменагІа нормаш 150 процент кхоачашъеш хьинаре къахьегаш ба асфальтировщикаш Тасуева Ижаи, Магомадова Тумиша, Зубайраева Зулай, штукатураш-маляраш Цвях Люба, Михайличенко Валентина, Дадаева Яха, кхы дукха бараш а.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа) цирка здания юхе асфальтировщикий бригадир Л. Мадагова, асфальтировщикаш И. Тасуева, Т. Магомадова, З. Зубайраева.

ПЛИЕВА сурт.

ХЬИНАР АЙДАЬ...

Дикача къахьегама толамашца дезду гІишлошъечун Ди «СевКавнефтегазстрой» объединене № 9 йолча гІишлош еча управлене МалгІабикерча кхоалагІча участкерча тха каменщикий бригада коллективо. Тхо да МалгІабика больница хьалъеш. ГІишлошъечун цІейна накъадолхаш оаха тІаийца хиннача социалистически деккарех инфекционна корпуса ши блок хьалъетта яккха езаш дар тхо. Ерригача коллективо хьинаре къахьегар бахьан долаш из деккар ханал хьалха, 4-ча августе толамца кхоачашде вІаштІехьдаьлар тха. ХІанз цу корпуса кхоалагІа блок хьалйотташ ба тха гІишлошъераш.

Цул совгІа кхы а дукха балхаш кхоачашдаьд оаха укх шера. Еттача кирпишкех хьалъетта яьхай патолого-анатомически а боахама а корпусаш, теплотрасса ларба деча корпусе йовкъаш ехкай, кхыдола балхаш кхоачашдаьд.

Юкъера лаьрхІача хІара бетта 170 процент кхоачашъю тха бригада балха нормаш. ГІишлошъераШта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхале лелаеш хьабоагІа тха толашагІа бола каменщикаш Курскиев Іаьла, Точиев, Іаьла, Дударханов Къурейш, Мержоев Деуд, Арапиева Пердовс, Точиева Іабидат, Полонкоева Дугархан, кхыбараш.

Бригадера дукккхабараш каменщикаш хиина ца Іеш, монтажникий а плотникий а говзалаш караерзаяь ба. Из бахьан долаш пенаш хьалдетта ца Іеш монтажни балхаш а оахош чакхдоах оаха. Масала, тховнаш тІа бетонни Іоакъаш йохк, паІараши кораши дІаоттаду, опалубка ю, иштта кхы дІахо а. Уж балхаш кхоачашдеча къаьстта хьинаре дакъа лоацаш хьабоагІа тха каменщикаш Арапиев Абази, Эсмурзиев Іийса, Зязиков Бекхан, Чаниев Ювсап, кхыбараш.

ХІараенга боккха кхаъ хулаш тІаийцар бригадерча гІишлошъераша Финляндие столице — Хельсинке Европерча кхерамзлени вІаши цхьана гІулакхаш лелаларен совещани толамца чакхъялараx бола хоам. 33 Европерчеи, хІаьта иштта США-и Канадаи паччахьалкхений кулгалхоша къоабалдаь тІаийцад Европе а деррига дуней тІа а халкъашта юкъера машар чІоагІбара, царна юкъера вІаши пайдане бувзамаш шердара Іалаьмате боккхача лоархІаме дола итогови документ. Вай парте XXIV съезд тІаийца машара Программа котъялара цІаьккха а къаьгга тешал да из. Тха гІишлошъераша дег тІара къоабалъю КПСС а Советски паччахьалкхен а арахьара а чура а политика. Цун керда толамаш Іалашдара кхы а хьинарегІа къахьега доШ лу оаха.

КПСС XXV съезда сийна социалистически яхье доалаш керда деккараш тІаийцад тха бригадерча гІишлошъераша: больница инфекционни корпуси пищеблоки, укх шера хьалъяьяккха. Из деккар а ханал хьалха кхоачашде лаьрхІа бІубенна болх беш да тхо хІанз.

І. ТОЧИЕВ,
СУ-9 № 3 йолча гІишлошъерий участка каменщикий бригадир.

ГІУЛАКХАШ ЭРГАДАЬННАД

Шерра-шера производственни планах лоархІа ца еш, дисциплина во йолаш, зе деш яр Ачхой-Мартановски прорабски участка коллектив. Укх тІеххьарча хана А. Дубаева кулгалдеча прорабски участка коллективо дукха къахьийгад шоай дисциплина а производственни гІулакхаш а вІаштІехьдаха гІерташ. Керда хьожаваьча начальника А. Дубаева атта хиланзар участкера гІулакхаш хийца эргадаха.

Цхьабакъда, хІара бригадираца, мастераца, хІара болхлочунца баьча балхо хувцамаш хилийтар. ХІанз ши шу да участка коллективо ший къахьегама дисциплина тоа а яь, производственни заданеш кхоачаш а тІеххкачаш а ю.

ХІанз Закан-Юрта доккха цІа хьалдеш ба участка гІишлошъераш. ПланагІа дІахьош да деррига балхаш. ГІишлошъерий гІулакхаш кхы а дикагІа леларгдолаш дар гІишлон материалашца массаза хиннахьа Іалашборе.

Шоай производственни деккараш массаза тІеххкоачашдерех я Бекханов Ахьмадеи Дениев Іаьласи кулгалду комплексни бригадаш. Цу гІулакха ший ларл я: бригадерча хІара сага шиъ е кхоъ специальность я. Уж ба каменщикаш а, штукатураш а, плотникаш а. Къаьстта барт тайна а дика къахьегаш а я Дениев Іаьлас кулгалдеш йола коммунистически къахьегама бригада коллектив. Укх шера хьалхарча ялх бетта план 150 процент кхоачашъяьй цо. Укх шера эксплуатаце дІаденнад быта ши цІа: СаьмуІашкеи Валарг тІерчеи. ПланагІа 10 эзар сома маьха балхаш де дезача 21 эзар сома маьха балхаш даьд. Даь балхаш дика а да. Бригаде дикагІчарех лоархІаш ба гІишлошъераш Абубакарова, Бекханов, Ибрагимов, иштта кхыбараш а.

Дениев Іаьлий бригадал тІехьа ца йиса гІерташ къахьег Бекханов Ахьмада кулгалдеча бригадо а. Ахьмада бригадо а иштта тІеххкоачашъяьй ах шера план. Укх шера ялх бетта 33 эзар сома маьха балхаш де дезача 37 эзар сома маьха балхаш даьд.

Ялх бетта гІишлошъераш гІирсаш дара а ремонт яра а 1265 сомах пайда эца безаш бар. ХІаьта гІишлошъераша 190,8 эзар сома маьха балхаш дир. ВорхІ бетта план участка коллективо 145 процент кхоачашъяьй.

А. ЗАЯНУТДИНОВ.

ЛаьрхІар кхоачашдеш...

«Чечингсельстрой» треста Назранерча ПМК-432 гІишлонхой дикача толамашца накъабаьккхаб гІишлошъерий Денна. ГІишлон-монтажни балхаш дара ах шера план 102,1 процент кхоачашъяьй. ПланагІа лаьрхІачул совгІа иттаьи эзараш сомий маьха гІишлон балхаш даьд. Къахьегама овсаоле соахка укх хана хиннач 0,7 процент лаккхъеннай.

ДІадахача шера хьал а яь дІа-юха лелача механизированни колонна гІишлошъераша эксплуатаце дІаеннай Назранерча школана хьатІаяь 320 моттиг йола корпус, бытовой гІулакхаш деча комбината болхлошта лаьрхІа дола 97 квартирни цІа. Укх шера Экажкъонгий - Юрта юкъера школа, ахкан кинотеатр, Яндарера юкъера школа, кхыйола объекташ. Дика болх бу цар август бетта а.

ХІана тха бригадо хьалъеш латт кирпишкаш еча завода болхлошта бытови помещенеш. ДукхагІбараш кхалнах ба тха бригаде. Царна юкъе я Баркинхоева Долатхан. 1965 шера ера из тха бригаде. Цо бора тайп-тайпара болх. ХІанз дикагІйола опыт производствана юкъехкахьарах, хадданза болхлой квалификаци лаккхъярах, къахьегама дисциплина тоярах, къахьегам кхетамца вІаштІехьбаккхарах дика толамаш доах цо: хьалхарча ах шера задани 102—105 процент кхоачашъяьй. Ши кІира мара даьннадац болх дика барах цунна «1975 шера социалистически яхье котало яьккхар» яха знак енна. ХІанз из я 4-ча разряда штукатур-маляр. Цо баь болх боак йоацаш хул.

Иштта къахьегаш я Тебоева Хамбсоева Люба а. Ийс шу да цо тха бригаде болх бу. хІанз из я квалифицированни специалист. ший болх дика бовзаш, хьабеш болча балхах дика кхоалаш. ХІара дийнахьа ший сменни нормаш по кхоачашъю 102—103 процент.

БархІи ийси классаш яьхача баьхкар тхо долча Хашагульгова Зина, Галаева Лейла. Тайп-тайпара балхаш деш дІаболабелар уж. ХІанз цар болх бу кхоалагІча разрядах. Ши шера хилар царех дика говзал яйза, балхах дика кхоалаш бола специалисташ. ХІана аьлча царна ца ховр дІакьохаь. шоай йола опыт дІаяла кийча ба къаьна болхлой Баркинхоева Лемка, Баркинхоева Долатхан, Тебоева Люба, кхыбараш.

Дика Іомаяьй тха бригадо смежни профессеш. ХІанз хІаьраш мог штукатурка е, плиткаш Іоехка, кирпишках пенаш хьалдотта. Нагахь саина нІ памогаш хилча цун болх оаха массане а бу, цун норма чакх ца яьккхача саг цІа я воалац.

Цудухьа дІадахача шера даьхача къахьегама толамий итогаш йича «Чечингсельстрой» треста карара-кара тела цІе байракхи, хьалхара ахчан премии елар тха ПМК коллективана. Пятилетка тІехьара шу чакхдоалача хана цІаьхха а из совгІат тхоашка кхачийтара хьинар кхо ия деш къахьегаш ба тха гІишлошъераш.

Еррисоюзни хьажара-конкурса юкъе а даха. ПМК еррига участкашка деш дола гІишлон балхаш дикагІа хилийтара тІаерзаяь мероприятеш чакхйирах оаха. ХІара участке болх беш я хьажара посташ, инженерно-технически болхлой юкъе боагІа комиссеш. Цо чІоагІа новкъостал ду гІишлон-монтажни балхаш дикагІа дара.

Къаьстта дика къахьегаши социалистически яхье хьалха латташи я тха комплексни бригада. ВорхІ бетта план хана хьалха кхоачашъяьй оаха. ПМК къахьегаш йолча кхыча бригадашта къона кадраш кийчъю пхьоале а хинна дІаэттай тха бригада. Укх тІеххьарча хьа оаха кийчваь 50—60 гІишлошъер тха бригаде а иштта кхыча бригадашка а хьинаре къахьегаш ва. Уж ба плиточникаш, облицовщикаш, штукатураш-маляраш, асфальтировщикаш, каменщикаш, кхыча профессех бола гІишлошъераш.

Тха бригадаца социалистически яхь а лелаеш дукха гІишлошъерий бригадаш я Назранерча ПМК-432 коллективе. Царех я Белхароева Марема, Албогачиев Іумара, Полонкоев Іабдурахьмана кулгалду бригадаш. Юкъера лаьрхІача хІара сменагІа нормаш 103—105 процент кхоачашъю цар. Оаха шера план 7-ча ноябре кхоачашъе аьнна тІаийца социалистически деккараш да тха. Уж деккараш кхоачашдергдолаш тхой мел йола хьинар тІадохийтаргда оаха.

М. ГАЛАЕВА.
Назранерча ПМК-432 комплексни бригада бригадир.

Город Грозне хьалдеш латта керда цІеноШ.

П. ПЛИЕВА сурт.

РСФСР-е БАХАЧА ДУКХА БЕРАШ ДОЛЧА НОАНОШТА «НАНА-ТУРПАЛ» ЯХА СИЙЛЕН ЦІИ ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

«Нана-турпал» яха ордени СССР Лакхехьарча Совета Президиума грамотеи дІа а луш «Нана-турпал» яха сийлен цІи лойла итти кхы совгІеи бер даьчеи хьалкхедаьчеи ноаношта:

Нохч - ГІалгІай АССР-е гІолла:

Авдуева Хадишата — Наурски района «Терский» совхоза болхлочов.

Ахматова Зарайна — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Ачхой - Мартан.

Батигова Хасе Хадшата — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Ачхой-Мартан.

Бацаева Рукъета — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Закан-Юрт.

Бекмурзиева Тушкана — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Валерик яха юрт.

Газалиева Падама — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Лермонтов-Юрт.

Газмагомадова Асмайна — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Самашки яха юрт.

Даудова Абадена — цІеннанна, Гудермесски район, Суворов-Юрт.

Джугутгиреева Дреса Іайшета — цІеннанна, Сунженски район, Мужеча.

Дидаева Зулпайна — Советски района «Керда вахар» яхача колхоза колхозхочов.

Иналова Совдата — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Самашки яха юрт.

Истамбулова Чаухайна — цІеннанна, город Гудермес.

Костоева Мария Асхаповнана — болхлочов, город Грозный.

Кузьменко Раиса Степановнана — цІеннанна, Сунженски район, Орджоникидзевская яха станица.

Магомадова Халисат Эльмерзаевнана — цІеннанна, Наурски район, Алпатова яха поселок.

Медова Хамсат Бердукаевнана — цІеннанна, город Грозный.

Салтагиреева Айсета — цІеннанна, город Гудермес.

Сатуева Зинайна — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Ачхой-Мартан.

Томриева Тумишайна — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Ачхой-Мартан.

Умхаджиева Бикалена — болхлочов, город Грозный.

Хатуева Четор Махмудовнана — болхлочов, Ачхой - Мартановски район.

Шамаева Машайна — цІеннанна, Ачхой - Мартановски район, Бамут яха юрт.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель
Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 шу, 18 июль.

РСФСР-е БАХАЧА ДУКХА БЕРАШ ДОЛЧА НОАНОШТА «НАНА-ТУРПАЛ» ЯХА СИЙЛЕН ЦІИ ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

«Нана-турпал» яха ордени СССР Лакхехьарча Совета Президиума грамотеи дІа а луш «Нана-турпал» яха сийлен цІи лойла итти кхы совгІеи бер даьчеи хьалкхедаьчеи ноаношта:

Нохч-ГІалгІай АССР-е гІолла:

Абузайдова Залпана — цІеннанна, Шалински район, Бачи-Юрт.

Адамова Хажара — цІеннанна, Шалински район, Аллерой яха юрт.

Алимхаджиева Розайна — Гудермесски района «Восточный» совхоза болхлочов.

Амирхаджиева Маймута — цІеннанна, Шалински район, Шаьла.

Атабиева Езидата — болхлочов, Надтеречни район.

Бабакиева Мухарбика Лемкайна — цІеннанна, Назрановски район, Наьсар-Керте.

Барахоева Іаьлий Іайшета — цІеннанна, Назрановски район, Пхьилекъонгий-Юрт.

Бекова Мухтара Фадимата — цІеннанна, Назрановски район, Экажкъонгий-Юрт.

Ведзижева Ислама Іайшета — цІеннанна, Назрановски район, Пхьилекъонгий-Юрт.

Гагиева Махьмада Хьанифайна — цІеннанна, Назрановски район, Экажкъонгий-Юрт.

Гайрбекова Ухмана — Гудермесски района «40 лет Октября» колхоза колхозхочов.

Дакалова Іайкрайна — цІеннанна, Шалински район, Майртуп яха юрт.

Дотмурзиева Махьмада Лейлайна — цІеннанна, Назрановски район, Крепость яха юрт.

Дудаева Човкайна — цІеннанна, Гудермесски район, Новогрозненски поселок.

Евлоева Гаьрсе Зовлотхана — цІеннанна, город Назрань.

Евлоева ГІаьрсе Зовлотхана цІеннанна, город Грозный.

Кадырова Аъсета — цІеннанна, Шалински район, Новые Атаги яха юрт.

Костоева Іумарий Насапхана — цІеннанна, Назрановски район, Экажкъонгий-Юрт.

Кукурхаева ХьажІаьлий Аъсета — цІеннанна, город Назрань.

Магомадова Саждата — Советски района Кирова цІерагІча колхоза колхозхочов.

Мазаева Амжана — цІеннанна, Гудермесски район, Новогрозненски поселок.

Мартазанова Уматгире Мовлахана — цІеннанна, Назрановски район, Дошлакъий-Юрт.

Мержоева Уматгире Рукъета — цІеннанна, Назрановски район, Аьлтий-Юрт.

Местоева Іусмана Лейлайна — цІеннанна, Назрановски район, БурокІал.

Мурадова Берснакъий Гошмоахийна — цІеннанна, Назрановски район, Экажкъонгий-Юрт.

Нальгиева Хьовле Хьавайна — цІеннанна, Назрановски район, Іаьлий-Юрт.

Одаева Халимата — болхлочов, город Гудермес.

Озлоева Жабраила Маржана — цІеннанна, Назрановски район, Іаьлий-Юрт.

Олигова ИбрахІима Лизайна — цІеннанна, Назрановски район, ТІой-Юрт.

Рагомерзаева Саннята — Гудермесски района «Дружба» совхоза болхлочов.

Тулаева Хазмата — цІеннанна, Шелковской район, Дубовская станица.

Успахаджиева Рижана — цІеннанна, Шалински район, Шаьла.

Хамхоева Элмарзий Розайна — цІеннанна, Назрановски район, Яндаре.

Хасанова Нажибата — болхлочов, Гудермесски район.

Цечоева Махьмада Марийна — цІеннанна, Назрановски район, Экажкъонгий-Юрт.

Экажева Аслана Софьяна — цІеннанна, Назрановски район, Экажкъонгий-Юрт.

Ясаева Хабибата — цІеннанна, Гудермесски район, Суворов-Юрт.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель
Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 шу, 31 июль.

Тахан — физкультурника Эрригсоюзни Ди

УНАХЦlЕНО, ХОЗАЛ, НИЗ!

ДЕНАЛ ДОЛАШ

Кубкаш, медалаш, дипломаш, вымпелаш, массагlа, массагlа я уж Абдулаев Сайт-Мохьмада яьхараш.

Российски Федераце заслуженни тренера Багаев Дэге Іомальаьча цуьна спорте дукха хlама карагlдьинал.

— Нагахь санна сай тренер хиннавецаре, хетаргахьа, сох спортсмен хургвацар, — боох Сайт-Мохьмада. — Со се вахаваш спорта юкъе, со цунна юкъевихьав.

ЧlоагIа, сома маьженаш йола из эlамита саг ховелар Багаевна. Бакъда цу хана кхийнараштa юкъе вахийтa йиш йоацаш эlамига вар из. Цо кхелетараштa юкъе вихьар из...

Пхи шу хьалха Нальчике хиннача СССР-е хьалхара моттиг яккхара йолча кхелетарий яхьашта юкъе дакъа лаьцар С.-М. Абдулаева. Ший лоlаме леташ цо пига сийлен цlи яьккхар — мехка чемпиона цlи, цунна цига дошо медаль а елар.

Цига дакъа лоацаш хиннараштa юкъе ханна эгара эlамагlа вар Сайт-Мохьмад. Бакъда пхезза летача духхьала 14 минутаи 50 секундаи котваьлар из.

Цул тlехьагlа цхьа шу даьлча кхийнараштa юкъерча яхьашка дакъалоацаш РСФСР-е шоллагlа моттиг йоаккх Абдулаева.

— Когашен дика садоахача керои мара лелавацар со, — боах цо. — Бокъонца йола спорт йоэза корта бацар.

Российски Федераце из моттиг а яьккха цlавеча цlенхаштта уйла йир къонача спортсмено. Физически дика кийчвелар из.

— Цунна-м кхоэза дукхагlа а мухь тlабила мегаргба, — йоахар цу хана бегашха Сайт-Мохьмадах цун наставника. — Результаташ во а хургьяцар. Ейгача атлетиках, штангах, геркаех бокъонцв ловза, из гlулакх во хургдац.

Иштта къамаьл хинначул тlехьагlа кlоаргагlа уйла йир С.-М. Абдулаева.

Духьалеваш йоацаш нагахь хилац никъ. Малагlча оагlорахьа гlоргва хьогl со яха хеттар отт сага хьалхашка. Иштта хилар из СССР спорта мастера С.-М. Абдулаевна а.

Йолаелар тренировкана тlехьа тренировка. Цхьан дийнахьа еза-йоккха атлетика йора цо кхаь дийнахьа кlалтохаргах леташ хулар. Из цун дика кхоачаш а хулар. Иштта яьча тренировкаш аьттув баьккхар цун. Иштта Іомалуш шу даьккхачул тlехьагlа ший никъ къоастабир цо. Венгерски Халкъа Республике хиннача «Олимпийски доглоахараш» яхача дунен халкъашта юкъерча турнире дакъа лоацаш цунна мегар шийдар санна дегlа дозал долча нахал котвала.

Тlагlертта бетташка, шерашка къахьегаш, халонаш тlаоттарах дог ца эккхаш, Іомавеннача Сайт-Мохьмада шоллагlа юкъера дозал долча кlалтохаргах летача наха юкъе доккхий толамаш даьхар. Из хиннав СССР Герзашцарча Низий чемпион.

Цун 25 шу мара дац. Из Нохч-Гlалгlай пачхьалкхен университете кхоалагlча курсе деша вагlа.

Дукха ха йоацаш городе Душанбе, спорта Дворене хилар Ч. Путовске цlерагlа йола кхийнарий Эррисоюзна турнир. Юкъерча Азе республикашкара, РСФСР-ера, Казахстанера, Азербайджанера, кхычахьара вена 150 спорта мастер вар ший лоlама латара яхьашта юкъе дакъа лоацаш.

Дикъазза цlена котваьлар Сайт-Мохьмад. Тlеххьара цунца летар Къилбаседа ХІярийчара С. Дележаев. Цунца летача ловзар чакхдаьлар цхьаккха кот а ца воалаш эша а ца эшаш. Цига дика ловзарах турнире котвалара приз лу Сайт-Мохьмада.

Из хlанз а къона ва. Дукха ха яц из Советски Эскаре гlулакх деш хинначара цlавеца. Цун дукхха хана турнирашта юкъе дакъа лаца дезаргда. Ше хержача спортацара безам лаьгl ца болийташ цо къахьеге, кхы а дуккхаза котваргва из хургйолча яхьашка.

В. САЙДАЕВ.
В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ДЕНГАРА ДЕНГА ЛАКХЛУШ

«Грозгипросельстрой» проектни института физкультура коллектив толамаш даха йолаелар 3—4 шу хьалха. Физкультура еза цхьа бараш-м кхы а хьалха волейболах, истола тlарча теннисах ловза, похолашка аха болабелар. Иштта дегlайоагlаш, чlоагlлуш, коташ тlа отташ хьахила йолаелар из коллектив. Хlаьта института спортсменаш «Труд» ДСО-на юкъебахачул тlехьагlа хьинар айделар цар. «Труд» ДСО общественникий семинар хилар тlаккха, института физкультурникаша дакъа а лоацаш. Болх бе йолаелар спорта пхе тайпара йола секцеш.

Института болхлой спорти физкультурев дегlайоалаяра бокхха теркам тlабахийтар цун директора Солтамаков Руслана, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша. Цар доккха новкъостал дир физкультура коллектив чlоагlъяра.

Цу тайппара хьахилар къахьегача а спорте а хьалха латта безам болча, спортах къахьегама гlонча лоархlача наьха общество.

1973 шера института спортсменаш «Труд» ДСО — IV-ча группе котбаьлар, царна цу общества карара кара тела Цlе байракх а елар, хlаьта цар коллектива кхоалагlча группе яьккхар.

Уж толамаш доахача къахьета доккха дакъа лаьцар группа йоккхагlа йолча инженера Жукова Верас, отдела начальника Дудников Евгене. Белгалваьнна чlоагlа къахьийгар спорт дегlайоалаяра коммуниста Мамиев Хьажбикара. Цо кlаьд ца луш, бlу ца къажаш вlаштlехьдоаккхар спортсменаш ловзалга. Республикански спартакиаде массанахьа а го йиш яр из.

Октябрьски райоке института маlача наьха а кхалнаьха а командаш котъяьлар. Дика чакхбувл цун туристаш а. Институте царел совгlа ба топ нийса кхосса Іомалураш, ейга атлеташ, шахматисташ, альпинисташ.

ГТО комплекс юкъейоалаеш бокхха болх бу. Институте шевар хlана вац аьнна производственни гимнастика еш ва.

Спортсменаши физкультурникаши шоай юкъарча собране шоай кулгалхоала хержаф Мамиев Хьажбикар. Хlаьта цун гlончий ба инженераш Героев Махьмад, Серебряков Николай, Кузнецова Лида, ВЛКСМ комитета секретарь Дудников Александр, Базоркин Махьмад. Иштта чlоагlъенна дlаэттай института спортсмений коллектив.

1974 шера «Труд» ДСО кхоалагlча группе шоллагlа моттиг яьккхар цо. Цу обществе цlаккха а хиланза хlама да иштта коллективо цу тайпара толам баккхар.

Хlанз латтача спорта 10 тайпара йолча «Труд» ДСО традиционни спартакиаде 1—2 моттигаш йоах цу коллективо. «Труд» ДСО республикански совето карара кара тела Цlе байракх сийна цунна. Института маlача наьха а кхалнаьха а командаш чемпиоваш я.

Физкультурника Эррисоюзни ди доккхий толамаш даьха белгалдоаккх «Грозгипросельстрой» института спортсменийна физкультурникийн коллективо.

О. ТИНИКАШВИЛИ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Рекламо зулам даьраш

Барбара Фаренкруг. Детройте яха кхалсаг. гlадьяха цецъяьлар. Витрина хьалтеха яьллача рекламни афиша тlара хайра цунна цу тика тlара «геттара чухьнахьарча маьхах сапа, церган цlенъю паста, саггота эша цхьайола кхы хlамаш эца йиш йолга.

Массехк доллар кходе вlаштlехьдала мег аьнна хетарах Барбарас «запаса» а ийцар хlамаш. Геттара гlадъяха а йолаш цlайоагlар Барбара. Тlаккха цlаьхха кхы тика тlарча витринана бlарг тlаэттар цун. Шийна хиннача цатоамо цецъяьккха из юха сецар цигача дукха къахьега ца дезаш лаьрхlача сакхийра цун рекламо lаха а яь, эсалча хlамарех ше кхоалагlа дакъа гаргга сов мах бенналгах.

Хlанз вай замалахьа саг тешаве гlерта эшаш кердача товарий, цар дикала, уж пайдана хилара хьакъехьа эцарашка хоам беш йола средство хиларах тарра торгови реклама пайдана хиларах. Хlаьта США лаьца аьлча, из дуккха ха хьалхагlа дена дархlа а йоагlаш лоархlаш я американца вахара хийцца, цкъаза кlордаеш юкъейоагlача коммерчески реклама даьхе.

Цхьабакъда, нагахьа санна дуккагlа бола американцаш кlордаеш йолча рекламага баьннабале а, укх тlеххьарча хана хlамаш ийераш lехабеш йола средство цунах хулаш хилорца машар бе лац царна.

...Йоккхача, сийрдаьккхача витрине хьалтеха йоалл йоккха афиша. Лоацца, цхьабакъда чlоагlа доккхал деш хоам бу цо «закона могадеча дарегlча маьхех» укхазарэ товар эца йиш хиларах. Кхьметтел маьхаш дехкаш дола закон дий-деший яхача деша уйла е а ца кхоавеш ше ма-воллa тикагахьа хьал компане цlаккха а ца хиннача «камаьршало» lехаваь цхьаьола товар эцар. Зехьа хьеган къа да. Цкъаза саьнга гlолла дlалестача кхоачам ба ше «lехаваьлгах» саккхера: лоаллахарча унивеpмаге а иштта «закона мукъа лучул» дарегlча маьхах доххаш да кхзамо дола товар.

Мала lелургва, масала, укх тайпарча реклама безам тlа ца болаш: «Эца тхогара ши туфли мах боацаш шиъ тlехьа а йолаш». Иштта-м хьаваха дац, цу тайпарча реклама «эlаках тоссавеннар» дохьаж кхаьллача санна дехке варгва. Лоаллахарча улица тlа бокъонца дог тешаргда цун ахча а денна ийцача хьалхарча шин туфлех ше боагlачул шозза дуккагlа мах бенна хиларах.

...Хьадешаш латта тlеххьара хоамаш цlаьхха юкъагlа а даьхе, радиокоммивояжера безамеча оазо хоам бу ремонтни конторо деча гlулакхий хьакъехьа. «Хьадувла, ховлий шоана квартира ремонт ярга шоай мел мах бола? 900 доллар? Эзар? Кхычахьа-м — доаккх, цхьабакъда тха фирмо 600 доллар мара ца доаккхаш бокъонца йола хlанзара дворец а йийя дlаоттаду шун цlенош»! Ремонтата массаза а lалаьмате дукха мах бодаш хиларо цецваьккха цхьавола квартире вахар lеха ца велча ца lевала а тарлу цу тайпарча рекламах. Цхьабакъда тlехьагlо мара гучадаргдац цунна цхьа-ши бlаь доллар совнагlа а даьккха ше lехаваьлга.

Иштта да кхайкадечох тешаш барашкара ахча даккхар духьа рекламаш дагалувцача хьал дарий говзал» хьахьоккхаш долча цхьадола масалаш. Тийшабалхаш боарам боацаш дукха даьржал укх тlеххьарча хана. Цудухьа тамаш а яц, кlиръяь кхайкаеш рекламаш йоллашехьа а американцаша товараш тlа-тlа кlезигагlа ийлеш хилар. Алхха дlадахача цхьан шера къахьегамхой реальни алапи пхи процент лохденнад. Товараш эцара низ геттара мелбеннаб. Цудухьа «коммерце хlилланчаша» шоай хур ду товараш ийдераш lеха а беш, царгара юхедиса доллараш хьаладара. Кlезигагlа къайле йолча хьалдараштa хозахетадаь дезаденнадац укх тайпара дешаш: «Реклама йоаца торговли урс доаца бандит морг я».

Н. СЕТУНСКИЙ,
ТАСС корреспондент.
Нью-Йорк.

СУРТА ТlА: дукха ха йоацаш Франце городе Марселе хиннача еза-йоккхача атлетика къонабарий дунен чемпионате чемпиона цlи яьккха Сайдулаев Адам.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ТХА МУГlАРАШ ШЕРЛУ

Тха районе 14220 физкультурник юкъе а волаш 31 коллектив я, царна юкъе производственни 9-и школьни 20-и е йолаш. Берригача спортсменашта юкъе «Урожай» ДСО членаш болаш 3100 саг ва. Районе болх беш 49 штатни единица я. Уж ба школашкеи, профессионально - технически училищешкеи, совхоз - техникумеи бола физкультура преподавателаш, производственни гимнастика методисташ, кхыбараш.

1974 шера самбо яха латар Іомадеш дика спортсменаш кийчбир. Цу шера Майкопе хиннача Эррисоюзни турнире хьалхара моттиг а йоаккхаш, СССР спорта мастера норма дlаелаф М. Цолоева. Хlаьта ворхl саго СССР спорта мастера кандидата норма дlаелар. Уж ба Д. Тохов, Х. Нальгиев, К. Албогачиев, кхыбараш а. Дуккхачар дlаелар Дзю-до норма.

Иштта дукххаеша укх шера а дlаеннай самбои Дзю-дои нормаш. Дзю-до яхача латара спорта мастера кандидаташ хилар Ю. Хутиевах, М. Парчиевах, Б. Нальгиевах.

Уж толамаш даьхар берийн кхелетарийн спортивьа школа тренера Я. М. Мерешкова тlагlертта къахьегар бахьан долаш.

Районе дукха нах ба спорти физкультурей езаш а цу тlехь доккхий толамаш доахалургдолаш а. Масала, Парчиев Махьмада Дзю-до яхача латарга хиннача яхьашка СССР юртарча спортсменашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар, хlаьта цига Нальгиев Башира кхоалагlа моттиг лаьцар.

Бакъда, масса йолча коллекивашка дац гlулакх иштта дика. Масала, тренераша Д. Дидигова, С. Алиева, В. Барханова, В. Лаптева укх тlеххьарча шерашка цхьаккха а I разряда спортсмен кийчваьвац. Хlаьта Дидиговеи Алиевеи из болх бу пхи шу совгlа ха я.

Спорти физкультурен дегlайоалаяра йоккхий торонаш йоллаше а, совхоз-техникуме ма-боагlара бац из болх (физкультура воккхагlа вола преподаватель А. Битиев). Бакъда цу коллективо бокхха болх баьб ГТО значкисташ кийчбеш.

Ледара ба физкультурни болх совхозашкеи трикотажни фабрикеи. Цига физкультурни болх бе база а инвентарь а яц. Физкультурни болх бара эша ахча къоастадац, кхыметтел взносаш а дlателац. Хlаьта из бе оттабаьча методисташа моллагlа а кхьбола болх бу, администраце аьн-аьннар деш лел шоай болх а ца беш, цох алапи а ийдеш.

Спорти физкультурей дегlайоалаяра эша стадион а е спортзал а яц районе. Бакъда уж хlанз хьалъеш-м латт.

И. ОЗДОЕВ.
Назрановски райисполкомерча физкультураи спортеи комитета председатель.

УНАХЦlЕНАБАРИЙ ЦlЕЙ

Физкультурника Эррисоюзни цlей спорт дегlайоалаеш карагlдьиннарех йола шийтайпара отчет я. Мишта кийчбеннаб тха спортсменаш шоай ди дездара?

Дlадахача шера тха физкультурникаштен спортсменаштен тlаккхийттар цхьа эзар совгlа саг. Царна хьалха латт СССР спорта ялх мастер. Уж ба локомотивни депо машинист Полков Алексей, «Гудермесмежрайгаз» треста мастер Форофеев Виктор, «Терек» совхоза шофер Довлетукаев lиса, горсмешторга болхло Шамилов Майрбек, Энгель-Юртарча, юкъерча школа хьехархо Балатханов Валуд. Бlаь совгlа саг ва спорта мастерала кандидати перворазрядники волаш.

Спорт дегlайоалаеча балха тlехь доккхий толамаш дахарах тха района физкультураи спортеи Республикански комитетои «Урожай» яхача спортивни общества республикански советои кубокаши вымпелаши еннай.

Физкультурей спорти дегlайоалаеш дика болх бу локомотивни депо (производственни гимнастика методист Чесноков Леонид), педагогически училище (физкультура воккхагlа вола преподаватель Литвиненко Юрий), «Терек» совхозе (методист Болтаев Леча), «Кавказ» совхозе (методист Хизриев Мохьмад), кхычахьа а.

Белгалбоаллаш тоабеннаб спортивно-массови болх района дешара заведенешка. Цига дукхагlа ю спорта дуккхача тайпай яхьаш.

Укх шера гlадвугаш толамаш даьхад юртарча спортсменаша. «Урожай» ДСО Республикански совете хьалхара моттиг яккхара яьча яхьашка чемпиона цlи яьккхар теннисисташа, шашисташа, шахматисташа.

Призераштa юкъеяхар футболистий, городошникий, кlалтохаргах летарий, баскетболистий командаш, хlаьта маlача наьхеи кхалнаьхеи командаш НГlАССР чемпионаш хилар.

Массеза а санна, тайп-тайпарча яхьашка дика лайвар машинаьшкъахой. Локомотивни депо волейболисташи городошникаши машинаьшкъа Грозненски отделене чемпионаш ба.

Районе ва 4300 совгlа спортсмен, 5 эзар совгlа «Готов к труду и обороне» яха значок йола саг, хlаьта иштта спорта общественни инструкторaш, сулахой.

Цхьабакъда, иштта толамаш даьхадале а, таханарча дено дlалехараша ма-яххара бац районе спортивно-массови болх. Из эггара хьалха доагlа физкультурей спорти дегlайоалаеча юкъе нах хlана а кlезигагlа хиларах. Хlанз вах цу гlулакха юкъеозаш, къаьстта кагирхой, хила ма-боагlара болх бац района цхьайолча юкхьенпарча комсомольски организацешеи физкультура советашеи.

Ледара бу из болх района цхьайолча школашка а. Масала, Джалкерча № 126 йолча юкъерча школе, № 2 йолча Брагунски школе, городерча №№ 4, 5 йолча школашка. Укх шера цар кийчванаар цхьаккха ГТО значкист, цхьаккха спортсмен-разрядник. Цу гlулакха эгара тьалхарча эргlана бехке ба школай кулгалхой, районо, физкультураи спортеи городской комитет.

Бехктокхаме дехкараш латт укх шера района физкультурни организацешта хьалхашка. Физкультурникий дукхал 17 эзар сагага дlаккхачийта еза цар хlаоа колхозе, совхозе, промышленни транспортни предприятешка, домоуправленешка хила еза спортивни майдаш.

Н. БОРИСОВ,
Гудермесски горисполкомерча физкультураи спортеи городской комитета председатель.

ФУТБОЛ

Футболах ловзача «А» класса командашта юкъе мехка хьалхара моттиг яккхара йола ший аргlанара матч йир «Терек» яхача Грозненски командас «Машук» яхача Пятигорски командаца. Уж командаш лайзар Пятигорскерча стадионе.

Юххера а арбитра финальни шок тох: 0:0 счет йолаш чакхйоал матч.

«Терек» ший аргlанара матч ергья 10 августе, г. Элисте цигарча («Уралан» яхача командаца.

В. АВТУРИНСКИЙ.

БУДАПЕШТСКИ МЕТРОРА СИЙНА ЭКСПРЕССАШ

Бакъонца московски ираш санна сийна будапештски метро вагонаш, кlалхара хьалтlа а яьле, венгерски столицерча нах чубахача цlеной кварталашта юхе гlолла удаш дlаух. Мытище хьаяий уж вагонаш. Тlа-тlа маслуш удача метропоездаша миллионаш болча Будапеште бахача нахан хьаьшаштен хlара денна бlаргадайт цхьана леладеча советско-венгерски гlулакхех доала беркат.

Будапештски метро хьалъе дагадеха дукха ха яр. 50-гlа шераш доладеннача юххье а тlехьа. Цхьабакъда из кхоачашъяра дукха шераш ийшар: саготагlа дола дехкараш корадир. Хlаьта а дуккхача хана сатийса ди хьатlакхьаьчар. 1970 шера 2 апреле, фашизмах мохк мукъабаьккха 25 шу дузаш, будапештски метро хьалхарча участке поездаш лела йолаелар. Эррига а 6,4 километр мара йlаьха яцар участок. Цхьа шун ах шун даьннача гlолла бокъонца йистеьлар Къулбехьара вокзал столица къилбаседехьарча даькъа тlара фехер яхача проспектаца ювзайолийташ йола хьалхара лини.

Будапеште баха нах сихха дlаlемар транспорта кердача, паргlатагlча тайпаца лела. Города цхьан даькъагара вокх даькъага кхаччалца бола никъ дикка лоацбеннаб. 1973 шерре а хlара дийнахьа 500 эзар совгlа пассажираш дlа-юха бугар метрос, вешта аьлча шера 200 миллион гаргга.

Метрополитена толамо къилбаседенгахьара къулбехьенгахьа столипах чакх а яьнна дlагlоргйолча шоллагlча лине проект оттаяра деган ураоттадир специалистий. Хlанз сихъаь хьалъеш латт из. Кердача лине хьалхара участок 1976 шу чакхдоалаш дlалургъя эксплуатаце, хlаьта 1980 шерале поездаш лела йолалургъя 17 километр йlаьхача ерригача лине тlа гlолла.

Кхы а дlахо йоллаш я венгерски метро юлларий планаш. 1978 шерре а дена дlаболалургба уж. Будера кхоалагlа, къулбехьара лини йилла, хlаьта 1990 шерале 60—65 километр йlаьха хургъя будапештски метро ерригa линеш.

Будапештски метрополитен йиллара истори айхха дувзаденна да советски специалисташа вежарашха деча новкъосталца. Ерригача этапашка проекташ уттаяргара йолаенна оборудовани, вагонаш телаpга кхаччалца, будапештски метро хьалъераша айхха контакташ лелаьй московски, киевски, ленинградски метро хьалъерашца, мытищиьски машинаш еча заводеи Котлякова цlерагlча ленинградски машинашъеча заводеи специалисташца.

— Махбаь варгвоацаш доккха да советски доттагlаша тха метро хьалъеча даь новкъостал, аьлар ТАСС корреспондентага будапештски метрополитена директора Ласло Балога. — Туннелаш яхараи эксплуатаци яраи тхоай опыт йоацашехьа, тха вlаштlехьдаьннад эггара хьалхара лини лоацача хана тьалъе а цу тlа гlолла хадданза поездаш лела йолаялийта а. Будапеште бахача наьха хlара деннарча вахара юхьа дакъа а хинна дlаэттача метро йоккха кхоане а я. Оаха баркал оал тхоашта новкъостал дарах, опыт ялрах, хlаьта оаха дош лу тхоай хьехархоша тхоашка даьха дог доа ца де. Хlара денна дикагlеи нийсагlеи болх бе гlерт будапештски метрополитена коллектив.

Б. ШЕСТАКОВ,
ТАСС корреспондент.
Будапешт.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

2 АВГУСТ

С. М. Кирова цlерагlара культураи салаlареи парк. Физкультурника Эррисоюзни денна хетадаь дуккхача наха сакъердар. 9.00. Спортивни майда. Волейболах, баскетболах, истола тlарча теннисах ловзара яхьаш, шахматех цхьан ханна ловзара сеанс. 14.00. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 17.30. Кинолекторий. «Физкультурен спорти сага унахцlено тоаеш я» яха лекци. 18.00. Бьыцара театр. «Сказочники» яхача вокально-инструментальни ансамбла концерт. 19.30. Кинолекторий. «Са Даьхе СССР я» яха кинофестиваль. 19.30. Халхараш ду майда, халхарий сайре.

В. И. Ленина цlерагlара культура Дворец. 10.00. Халхараш ду майда. «Искорка» яха берий клуб. Сакъердамеьарийи хlама корадоагlарийи конкурс. 11.00. Кинозал. «Заманхо» яха берашта кхелетараштен дола кинотеатр. 12.00. Аттракционий городок. 18.00. Аькканара кинолекторий. «Рака профилактика» яха лекци. Ильма-популярни фильмаш.

Н. К. Крупскаяй цlерагlара культура Дворец. 19.30. Аккхнара кинолекторий. «Дунен халкъашта юкъерча хьалах» яха лекци. Кинофильмаш хьокхар. 20.00. Аккхнара эстрада. Кагирхой салоlа сайре. «Сигала бессара экспресс» яха ВИА концерт.

10 АВГУСТ

С. М. Кирова цlерагlара культураи салаlареи парк. Гlишлошъечун денна хетадаь дуккхача наха сакъердар. 9.00. Спортивни майда. Волейболахи баскетболахи ловзара яхьаш. 14.00. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 17.30. Кинолекторий. «9-ча пятилетка гlишлош» яха лекци. 18.00. Бьыцара театр, «Сказочники» яха вокально - инструментальни ансамбла концерт. 19.30. «Са Даьхе СССР» яха кинофестиваль. 19.30. Халхараш ду майда. Халхарий сайре.

В. И. Ленина цlерагlара культура Дворец. 10.00. Аттракционий городок. 10.00. Лекционни зал. «Искорка» яхача клубо «Дукха езача произведеней турпалаш» яха литературни викторина е тlахьех. 11.00. «Заманхо» яха берашта кхелетараштен дола кинотеатр. 17.00. Р. Люксембурга улица цlей. 19.30. «Паре вай коммунизме дуг» яха тематически кинохьокхар.

Н. К. Крупскаяй цlерагlара культура Дворец. 10.00. «Къона левинец» яха клуб. 12.00. Гlишлошъечун денна хетаь «Хала этажаш» яха беседа. 19.00. Хроникально - документальни фильмаш хьокхар. 20.00. Гlишлошъечун денна хетаь кагирхой салоlа сайре. «Сигала бесара экспресс» яха ВИА концерт.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 август

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Іуйранйнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. «Абагдейка». 10.00 — «Іуйранйнара почта» яха музыкальни программа. 10.30 — «Давид Копперфилд» яха телевизионни дукхха серийни художественни фильм. 5-гlа, 6-гlа сереш. (Англия). 12.15 — «Халкъан эlамагlдолдар» яха фильм-концерт. 12.40 — Босбола телевидени. «Дикагlа волча товараш дуккагlа». 13.10 — Босбола телевидени. Халкъа инструментальни оркестра концерт. Киевера передача. 13.55 — Босбола телевидени. «Унахцlено» яхача программа почта. 14.25 — Босбола телевидени. «Доттагlлен валл». Социалистически мехкий телевиденин радиои берий хоровой коллективий концерт. 15.25 — Босбола телевидени. «Хьайбай дунен тlа». 16.25 — Босбола телевидени. Центральни телевидене экрана тlа эггара хьалха «Кхоссавала бокъо» яха художественни фильм. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Кхоана гlишлошхочун Ди да. Республика боли бе йолайолийта гlишлош йолча. 18.45 — Босбола телевидени. Спортивни программа. 1. Футболах йола СССР кубок. Ленина цlерагlа йолча Центральни стадионера трансляци. 2. СССР Министрий Советера физически культураи спортеи комитета председатела Павлова выступлени. 3. СССР халкъий спартакиада дlахъовлар. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «13 гlапа» яха телевизионни эlамига театр. 22.50 — «Голубой огонека» оагlонашта гlолла. Ийстеьлча — кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

16.35 — «Старт». 17.00 — Кагирхой деза Ди. Ленина цlерагlа йолча майдан тlара трансляци. Ийстеьлча—документальни фильм. 18.15 Босбола телевидени. Мультфильм. 19.45 — «Укх кореашта юххе» яха художественни фильм.

10 август

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Берашта йола Іуйранйнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. «Гургал бетта сахьат». 10.00 — Советски Союза гlайкхаш деш ва. 11.00 — Босбола телевидени. «Орленок» яхача телестуде юкъореи Социалистически Къахьегама Турпалца, СССР медицински lилмай Академе академикаца Пучковскойца эlамагlкхетар. 12.00 — Музыкальни киоск. 12.30 — «Юртара сахьат». 13.20 — Босбола телевидени. Литературни произведенеш экрана тlа яхаь. «Менщикаиеш» яха художественни фильм. 14.55 — Босбола телевидени. «Дагазоагlараш» яха фильм-концерт. 15.15 — Босбола телевидени. «Книжкай тика». 16.00 — «Гlишлошъяьхочун Ди да». 16.15 — «Гlишлошъераш шоана» яха музыкальни программа. 17.05 — «Зорьчан (гlалгlай меттала)». 17.35 — Телевизионни плакат. 17.40 — Документальни фильм. 17.50 — Босбола телевидени. Футболах йола СССР чемпионат. «Динамо» яхача Центральни стадионера трансляци. 20.00 — Босбола телевидени. «Кинопутешественникий клуб». 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Москва концертни залашка гlолла. 22.30 — Босбола телевидени. Ровний спортах йола Европа чемпионат. Киевера передача. Ийстеьлча — кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

17.05 — Босбола телевидени. Советий мехка бераш «Эггара чlоагlа дага латтачох» яха телевизионни документальни фильм. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Киножурнал. 18.25 — Гlишлошъераштa йола дезача ден передача. 18.55 — Музыкальни пауза. 19.00 — Дымаш тайп-тайпара дале а чулоацам цаь Ка цар» яха кинопередача. 19.30 — «Психа толмалан» яха художественни фильм.

РАДИО

9 август

6.30 — 120 эзар тонн хьаккlаш чуяра тlехьа (вохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — «Къонал» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 14.40 — «Нохч - Гlалгlайчен литературни эахар» яха радиожурнал (эрсий меттала). 15.00 — «Тахан физкультурника Ди да» яха передача (гlалгlай меттала). 15.10 — Спортсменашта дола концерт (эрсий меттала). 15.40 — «Нохч-Гlалгlай фольклорацара доттагlлен мотивах» яха Танкаева беседа (гlалгlай меттала). 16.00 — «Кавказ lуйре» яха радиожурнал. 18.30 — Гlишлошъераштa дола концерт (гlалгlай меттала).

10 август

7.10 — Республикански газетий обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35 — Ашараш. 8.25 — Шоана дукха еза ашараш. 12.10 — «Зlокмоза» яха сатирически радиожурнал (вохчий меттала). 12.30 — «Гlишлошъярхо» яха очерк (гlалгlай меттала). 15.15 — «Ше гайгаш» яха пионераштен лекцхохоштен йола передача (гlалгlай меттала). 15.45 — Тахан гlишлошъярхочун Ди да (эрсий меттала). 16.00 — Гlишлошъярхошта дола концерт (эрсий меттала). 16.30 — «Школьни глобус» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 18.30 — Илленa доттагlал заращта дола концерт (вохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан хувцадулаш мохкаш а йолаш йоацаш а йоаллаш. Малхбузехьара секунде 3—7 метр чlоагlа мух а хьекхаш хилеш фегара температура республике гlолла 28—33 градуси Грозне — 30—32 градуси йолаш хилеш тарлу.

Кхоанеи ломмеи кlезиг-дукха моахаш а йолаш. Къулбехьен - Малхбоалехьара секунде 5—10 метр чlоагlа мух а хьеккаш хилеш фегара температура буйсанна — 17—22 градуси, дийнахьа — 27—32 градуси йолаш хилеш тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гlа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахареи культураи отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 2-80-71; бухгалтере — 2-54-30.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни и культуры— 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 2-80-71; бухгалтерии — 2-54-30.

Газет арадувл шинарен, ереи шоаттен деношка.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект, 7/84, Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

Заказ № 5445.